

NARODNI LIST

Glasiło narodne stranke za Štajersko.

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljatve (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so pošiljati na poštne proste. — Uredništvo: Graška cesta št. 1.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K., za pol leta 2 K., za četrť leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 20 vinarjev ena petič vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Narodna stranka in trgovstvo.

(Na ustanovitvenem shodu narodne stranke dne 8. dec. 1906 predaval g. dr. Jos. Karlovšek.)

Predragi možje-rojaki!

Za vsako vojsko je treba denarja, denarja in še enkrat denarja.

Tudi naš narod se vojskuje, z nadutim, močnim in mnogobrojnim sovražnikom, ne morda lahkomišljeno hlepeč po tuji posesti, ampak hoteč vsestransko napredovati, postati gospodar na svoji zemlji.

Sovražnik se je zarič že tako silno v naše bojne čete, da skoro niti prilike in časa nimamo več misliti nato, da si zopet dobimo, kar smo zgubili, marveč nam je skrbeti, da rešimo, obranimo — kar sploh še imamo.

Ne v ofenzivi (stanju napadalca) — v defenzivi (obrambi) smo! — Borimo se za obstanek.

Zato je tudi naša prva dolžnost, skrbeti za sredstva, s katerimi nam bo mogoče se vstrajno in vspešno boriti v tem nam vsiljenem boju.

Glavno sredstvo je denar — kapital.

Kapital je tisto sovražnikovo orožje, s katerim nam zadaja najglobokejše rane.

Razmotrivajmo malo:

1. Kje — v kateri četi — v katerem stanu sovražnikovem najdemo največ tega orožja?

2. Na kakšen način se sovražnik s tem orožjem bori?

3. Odkod dobiva vedno na novo obilo tega orožja?

4. Poučimo se slednjič iz tega razmotrivanja, kje bomo iskali tega sredstva mi in kako ga bomo uporabljali?

1. Nemški trgovci vladajo s svojim kapitalom.

Bodimo praktični, ozirno se okrog sebe!

Kje najdemo glavne postojanke našega nasprotnika?

V mestih, trgih in večjih vaseh!

Kdo pa tu kraljuje, odločuje? Mar kmet? Ne! Morda uradniki? Ne!

Trgovci, bogatini in stalni obrtniki vladajo v teh postojankah in ker so oni tu gospodje, narekujejo takorekoč vladi sami, kakega mišljenja uradnike ima v te postojanke pošiljati, in ker so gospodje teh postojank, ker imajo vlado, uradništvo na svoji strani in ker so bogati — vplivajo tudi na celo okolico, na cele okraje, na naše ljudstvo, dasi so temu le privandrani tuji in njegovi nasprotniki.

Kdo ne ve, kaj je trgovec oz. obrtnik Ornič za mesto Ptuj in celo okolico oz. celi Ptujski okraj?

Kdo drugi je v mestu Brežicah in v celem tem okraju vplivnejši od trgovca-bogatina Mateisa?

Kaj je v narodnem oziru v celi svoji okolici oz. v celem Šmarnskem okraju trgovec-bogatin Zupanc, v Pristovi?

Kakšno vlogo zavzema v Slovenji Bistrici in celem tem okraju v narodnem oziru trgovec-bogatin Stiger?

Pa kaj bredemo po daljavi? V neposredni bližini imamo trgovce-bogatine celjske — imenujem le trgovca Stigerja, Rakuša — vladarje najvažnejše nam sovražne postojanke, takorekoč

vladarje celega celjskega okrožja, ker ravno ti s svojimi tovarisi vladi sami predpisujejo, kakega narodnega mišljenja uradništvo ima vladati, soditi 95% našega ljudstva!

Ti naštetni in še mnogi drugi so možje, ki imajo vpliv navzgor in navzdol, ti možje so vstrajni prvoboritelji v sovražnem nam taboru!

Kaj pa je dovelo te može do takega vpliva, do take moči?

Trgovska izobrazba, pomanjkanje narodnega trgovstva jim je nakopičila bogastvo — kapital — pred tem se plazi in klanja cela vrsta revnejših slojev, potemtakem so lahko vladarji postojank in zato jih vlada respektira.

Taki in enaki so prvoboritelji v nasprotnem nam taboru, ki s pomočjo svojega orožja, svojega kapitala drže takorekoč v precepu vlado samo na eni strani, vplivajo na drugi strani ravno zaradi svojega kapitala na naše ljudstvo.

Razven tega pa nam s svojim kapitalom spodkopujejo naše narodne postojanke in preprečujejo naš narodni napredek.

2. Vlada je pokorna nemškimi trgovcem.

Le pogledjmo, kako nevsmiljeno stroga je vlada za vzgojo otrok, za zidanje šolskih plosvij, kadar se gre za to v kaki gorski vasi ali sploh kje na deželi. In če bi bilo iztisniti zadnji gumb kmetu, obloženemu z revami in težavami, šola mora biti, se mora zidati.

Poglejmo pa to skrbno vlado tu-le v Celju.

Vsakemu razumnemu človeku mora se v srce smiliti kopica okoliških otrok, ki zaradi pomanjkanja šolskih prostorov begajo in podivjujejo brez postavno zapovedanega šolskega pouka. — Še bolj pa je usmiljenja vredna uboga deca sedeča v zaduhlih, malih in nizkih, vsem zdravstvenim odredbam nasprotujočih izbah tukajšnje okoliške šole. — Pa kaj to, če se postava krši, kaj vlado briga, če so otroci brez pouka, če hirajo in v zdravstvenem oziru zaostajajo v telenem razvitku, kaj to, da je denar, prostor za novo šolo pripravljen?!

Trgovec Rakuš in tovarisi so rekli in djali, da šole, četudi je že od nekdanj tu, zidati ne in ne in vlada stoji — sramota za celo državo, sramota za naše cesarstvo! — stoji — pred trgovcem Rakušem in tovarisi s povešenimi očmi, onemogla, brez vsake moči!

Kaj to vlado briga, da je v celjskem okrožju 95% slovenskega življa, da gre po pravici Slovincem od deset deželosodnih svetniških mest najmanj devet, da bi moralo vsaj devet desetih uradniških mest sploh oddati se Slovincem.

Celje je nemška posest in ker je tu ravno slučajno sedež okrožnega in okrajnega sodišča, okrajnega glavarstva itd. — mora biti devet svetnikov Nemcev in le eden Slovenec, morajo biti sploh le uradniki nemškega mišljenja.

Še veseli moramo biti in zadovoljni, da nam hočejo sploh dati zmerne gospode in nas ne osrečujejo z najzagrizenejšimi nasprotniki!

Zakaj se bije pravici tako drzno v obraz? Ker to vladarji Celja — trgovci-Nemci tako hočejo.

Potem pa naj kdo zanika, da vlada ni v precepu in da nasprotni prvoboritelji nimajo vpliva tudi glede celih okrajev?!

3. Nemški trgovci preprečujejo naš napredek.

Razven tega — sem djali — spodmikajo nam označeni nasprotniki narodne postojanke in preprečujejo napredek.

Zanimali bi Vas nekateri izgledi.

Krvavo potreben bi bil v narodnem oziru za Slovence v Celju še en hotel.

Z veseljem smo pozdravili Slovenci nakano nekega narodnjaka, da kupi takrat v prodaj dani „Hotel Stadt Wien“. — Komaj so to zvedeli nasprotniki, že so nakup preprečili s tem, da so plačali oz. več plačali kakor prvotni kupec.

Neka slovenska tvrdka je nameravala v okolici kupiti si travnik, se je že pogajala in bila na tem, da dobi zemljišče za kakih 2700 fl.

Prišel je trgovec Rakuš in preplačal 300 fl. ter odrinil Slovence.

Ista tvrdka se je pogajala za tam blizo ležečo brezovino, grmovje, tudi ne vredno nad par desetakov.

Preskrbeti si je hotela nabavo pitne vode in bila pripravljena šteti za dotični svet par stotakov.

Že je zvedel trgovec Rakuš za to in je štel za tisto grmovje tisoč forintov.

Pa kaj bom to našteval! Ne končal bi s takimi sicer zanimivimi zgledi cel dan! Rečem le skratka: kjerkoli je kaka v narodnem oziru važnejša prilika — povsod nas izpodrine tuji kapital, Potem pa napredujmo!

Reklo se mi bode morda, češ: je pa vendar čudno, ti ljudje so bogati, to kaže, da so dobri gospodarji, da tako lahko sipljejo z denarjem?!

Na prvi pogled res čudno. Kmetovalcu, ki je z žuljavimi rokami v potu svojega obraza v teku obilih let kak tisočak prihranil, bo tistega desetkrat in desetkrat obrnil, predno ga bo izdal in če je še taka potreba tudi v narodnem oziru.

Trgovec pa si kapital veliko lažje, hitrejšje in v večji množini pridobi ter tistega tudi toli lažje in če se gre za narodne namene, hitrejšje žrtvuje in pogreši.

Kapital je tisto sovražnikovo orožje, sem dejal, s katerim nam zadaja najglobokejše rane in stavi sem vprašanje kje, v kateri četi — v katerem stanu sovražnika najdemo največ tega orožja in na kateri način se nasprotnik s tem orožjem bori.

Iz dosedanega izvajanja že lahko odgovorimo na to vprašanje.

Trgovski stan, trgovci so, ki razpčlagajo z največjo količino kapitala, zaradi gmotnih razmer so gospodje nasprotnih trdnjav in postojank in kot taki imajo na svoji strani izborno pomoč v vladi sami in v uradništvu, katero dobijo od vlade.

Najzanimivejše pa je tretje vprašanje: odkod dobiva nasprotnik vedno na novo obilo tega orožja — kapitala?

4. Mi polnimo nemškimi trgovcem zepe.

Mi Slovenci sami mu nosimo — da ne rečem vozimo!

Ni dolgo, ko sem govoril z navdušenim narodnjakom, osivelim častitljivim starčkom o politiki, o narodnih razmerah na Sp. Štajerskem.

Jadikoval je med drugim: Vedno skrbim, da se pač ne nese v našem trgu k drugemu trgovcu novčič, kakor k našemu narodnjaku X. Povsod to povdarjam in navdušujem sosede, da isto store.

Somišljeniki! „Narodni List“ naj roma od soseda do soseda!

Pa kaj nam to pomaga! — Res nekoliko podpiramo rojaka. Toda boljše smetano posamezniki nam celjski trgovec, kateremu ne nosi, ampak kar vozi denar naš narodni trgovec. Po cele vrečke drobiža ti naloži na voz in alà stotake v žep in se pelje v Celje — k nasprotniku.

Zelo značilne besede! In res — le opazujte! — cele vrste z raznim trgovskim blagom naloženih voz se pomikajo skoraj vsak dan iz Celja po cestah, peljajočih na razne vetrove. In kogar vprašaš, vsak ti pove, da je nalagal pri trgovcu-nasprotniku.

Kaj pa tudi hoče.

Naših takih ni, in hočeš-nočeš, — kupiti moraš tam, kjer sploh dobiš. — oziroma — kjer bolje in ceneje dobiš!

Kapital zmaguje!

Trgovec-bogatin, zraven strokovnjak, ima večjo zalogo, blago na izbiro, ker dela s kapitalom, lažje glede kakovosti in cen konkurira in vse ti drvi k njemu. Dobri promet omogoči mu opetovani obrat že itak pridobljenega kapitala in ni čuda, da se premoženje množi, ko stotak desetkrat prevrže med tem, predne recimo kmetovalcu priraste pridelek, odgovarjajoč komaj dobičku trgovca pri enkratnem takem obratu. Čuda ni torej, da si trgovstvo tako zdatno in hitro pomaga, da tu kapital tako bujno uspeva!

Pridemo konečno k zadnjemu našemu vprašanju: Kaj se učimo iz tega razmotrivanja, kje bomo iskali mi istega sredstva s katerim se nasprotnik proti nam tako uspešno bori in kako bomo to sredstvo uporabljali?

5. Kako pridemo Slovenci do kapitala?

Bomo iskali kapital v kmetijstvu?

Deloma!

Slišali smo temeljito, krasno izvajanje gosp. predgovornika, ki nam je razložil, na kakšen način je mogoče doseči izboljšanje kmetijskih razmer in potemtakem toli večji tozadevni dobiček.

Vendar, naj se vse to še toli in toli izboljša, pri starem ostane resnica, da se s pomočjo kmetijstva doseže sicer gotov, vendar primerno majhen, oziroma z neprimerno velikim trudom in težavo zaslužen dobiček.

Če bi mi čakali, da bi s pomočjo kapitala, katerega bi si nabavil slovenski narod edino potom umnega kmetijstva, — se v našem narodnem boju borili, — potem bi menda navalu sovražnika podlegli prej, nego bi začeli vspešni boj!

Najboljše, najhitrejše in največ kapitala pa si moremo pridobiti s pomočjo trgovine.

Treba le bistro glave, strokovne izobrazbe, dobrega srca, poštenega značaja, pa pridnih rok, urejenega kredita, in dani so vsi predpogoji, da si i mi s pomočjo istih, kakor dosedaj naši nasprotniki, s svojo pomočjo nabavimo istotako hitro, istotako lahko in isto količino kapitala, kakor so to storili dozdam naši nasprotniki.

Če pa hočemo to doseči, nam je delati drugače, — kakor se je delalo dosedaj.

6. Naši sinovi se naj posvečujejo trgovini!

Slovenci smo se bore malo brigali za trgovstvo, kar kaže najbolj dejstvo, da se na glavnih postojankah šopirijo bogatini-tujci!

In kako je to, da imamo primeroma tako malo narodnih trgovcev, posebno tako malo strokovno izobraženih trgovcev?

Kadar sinko, posebno boljših, bogatejših staršev, v nobeni šoli ne napreduje več in ga tudi nobeno rokodelstvo ne veseli, se ga pač za silo porine v to ali ono trgovino, — češ, nekaj bo že!

Govoril sem že tuintam z očetmi, s starši o vzgoji sinov.

Kmetovalec, ki ima priliko kaj za študije žrtvovati — želi si pač — gospoda — duhovnika. — Dobro se mu bo godilo — pravi, kruha imel bo dovolj! „Na lažji način si ga bo služil ko jaz.“

Meščanje si želijo v svojih sinovih — gospode — sodnike — doktorje in druge take visoke glave!

O tem, da bi izobraženejši, premožnejši oče se zanimal za to, da svoje sinove posveti oziroma navdušuje za trgovino, — kaj takega sem doživel v svojem življenju le enkrat. Prebrisan trgovec, skoz in skoz mož, ki je tudi v narodnem oziru obilo dobrega in koristnega storil, mi je dal: „In če bi imel še toliko sinov — vsi bodo trgovci — če poseben slučaj ne nanese, da želi ta ali oni študirati gimnazijo in višje šole!“

V edinem tem slučaju sem našel moža, ki je vedel ceniti velikansko važnost — brigati se

za trgovstvo — češ, ne skrbim s tem samo za najboljši blagor svojih otrok v gmotnem oziru, marveč storim tudi obilo — za narod!

Vsako leto napolnjeni, oz. prenapolnjeni so prvi razredi na vseh gimnazijah v naši domovini.

Veseliti mora to vsakega narodnjaka! — Toda veselje nam je precej pristrizeno, ako vidimo, kako pičlo število taistih te študije dovrši. Kak razloček! Koliko se jih v letih poizgubi! In koliko denarja in to narodnega denarja se ravno za to manjšo deco porabi. Seveda tudi ti niso za naš narod izgubljeni. Potrebujemo tudi narodne moči na nižjih uradniških mestih!

Toda pri obilih je bila škoda za čas, za trud in za denar, ko so se morda leta in leta učili stvari — ki njim v življenju malo hasnejo in so zamudili uk tega, s čimur bi si bili v praktičnem življenju lažje in boljše pomagali in bi v gmotnem oziru dospeli do boljšega cilja.

Z ozirom nato je pri teh močeh tudi narod na slabšem, kakor bi lahko bil.

Pa zakaj vse dere le v gimnazijo?

Ker se je ravno dozdam med nami premalo storilo, da bi se ljudstvu odpirale oči, da ni edino ta pot, ki pelje do boljšega blagostanja otrok in s tem do blagostanja naroda, marveč da je blagostanje doma tudi v srednjem stanu, v trgovstvu in obrtništvu.

(Konec prihodnjic.)

Iz političnega sveta.

Državni zbor.

Minoli pondeljek, dne 28. t. m. so se zaprla vrata dunajske zbornice za dosedanji poslanci. Končano je delo državnega zbora, ki je bil sezidan na predpravicah posameznih stanov. In ne poteče pet mesecev in vrata iste zbornice se odpro novim zastopnikom ljudstva, voljenim na podlagi splošne in enake volilne pravice. Kakšni poslanci? to bo odvisno od volilcev samih, od njihove politične zrelosti. V svojih zadnjih sejah je državni zbor v naglici prerešetal nebroj predlogov. Sprejeta je bila postava o vojaških taksah, dalje postava o zvišanju pokojnin vojaškim vdovam. V svoji petkovi seji je sprejela zbornica postavo o vojaških novincih. Zahtevalo se je olajšanje vojaške službe. V sobotni in nedeljski seji so bile rešene predloge glede nekaterih pokrajinskih železnic. Sprejela se je tudi postava o kovanju nikelnastega drobiža za 20 milijonov kron. Nekaj za Slovence brezpomembnih predlogov se je rešilo v zadnji seji minoli pondeljek.

V minolem zasedanju državnega zbora

se je razpravljalo o 360 predlogih, vloženih jih je bilo 1650; dalje je bilo vloženih 11.550 interpelacij (vprašanj na ministre) in 47.700 prošenj.

Kdaj bodo volitve v državni zbor?

Kakor poročajo z Dunaja, je ministrski predsednik Beck izjavil, da bodo oblasti dokončale potrebna pripravljala dela za bodoče volitve tekom 56 dni in da bodo volitve razpisane na torek 7. maja, ožje volitve pa na 14. maja.

Shod nemške socijalne demokracije

avstrijske se je vršil dne 27. t. m. na Dunaju, in je sklenil, da postavijo socijalni demokratje v vseh nemških volilnih okrajih svoje kandidate.

Dopisi.

Sv. Jurij ob juž. žel. Smeh mora lo-

miti vsakega zavednega Šentjurčana, ako opazuje naše nezavedneže okoli bralnega društva. Narodna stranka, oziroma okrajni odbor, jim je popolnoma zmešal račune. Jezijo se in ne vejo, kako bi nas ubili. Da si vsaj nekoliko svojo pravično jezico ohladijo, stuhlali so imeniten dopis in ga poslali „Slov. Gosp.“ ter nas v njem hočejo smešiti pred ljudstvom. Učitelj imenujejo generale, nas druge pa šarže, ljudstvo pa bojda iz nas norce brije. Stari pregovor pravi: kdor drugega norca imenuje, navadno sam norce ostane. In tako smo vsi trdno prepričani, da se bode tadi z našim „Gospodarjevim“ dopisnikom in njegovim pomagačem nekaj sličnega prigodilo. Ako Gospodarjevci mislijo, da jim bomo mi napredno-misleči sledili s psovskami in obrekovanjem, se jako motijo. Na naši strani imamo mnogo pametnejših stvari v razmotrivanje.

Ljudstvo se je začelo zavedati, posebno mlajši rod lepo napreduje.

Vsako obrekovanje nam prav pride in je le priporočilo za „Narodni list“. Bolj nas smešite in

napadate, pogumnejše bomo agitirali in večje navdušenje bode med nami. Eno željo imamo: naj bi tukajšnja vrta knjižnica postala obenem bralno društvo in mi bomo potlej storili svojo dolžnost. Vsem somišljenikom in prijateljem širom Slovenskega Štajerja pa pošiljamo iskrene pozdrave!

Dramlje.

V nekem dopisu iz Dramelj stavlja je dopisnik vprašanje: Kdo je kriv, da je letos za modro galico potem deželnega oziroma okrajnega odbora bila cena proglašena 77 vin?

V prvi vrsti je kriva gotovo tovarna, ktera si je svesta, da bo v kljub nastavljeni visoki ceni svoje blago itak prodala, v prepričanju, da pač vinogradnik, ako hoče pridelati vinsko kapljico, mora na vsak način si gotovo množino galice nabaviti. — Kaj pa naša vlada? Ta bi morala v prvi vrsti posredovati, bodisi z nastavljenjem primerne cene, ali pa sama toliko prispevati, da cena 40 vinarjev ne bi smela prekoračiti. Znana pa nam je prijaznost naše vlade; ako nam že kaj z eno roko obljubi, nam isto z obema vzame. Tudi glede brezobrestnih posojil, katero pač redkokdo uživa, bilo bi bolj umestno vsakemu vinogradniku, kateri novi ameriški nasad začena, potrebno množino cepljenk brezplačno dati, kar mu bo gotovo bolj v korist, kakor samo obljuba o posojilu, katerega večina prosilcev ne dobi. Kaj pa stori deželni odbor? Ima sicer več lepih ameriških nasadov, tako imenovanih vzornih nasadov in v njih dosti ameriških cepljenk na razpolago, katere bi se lahko vinogradnikom brezplačno oddajale, a godi se ravno nasprotno. Iz članka v „Narodnem listu“ „Štajerski deželni proračun za leto 1907“ se pač vidi, da ima deželni odbor v izkazu prispevke za sulferajnske šole, študentenheime itd., a za eno najbolj potrebnih panog kmetijstva, za vinogradništvo, čisto nič. Torej je klic „Proč od Gradca“ pač tudi takaj zelo na mestu.

V naši občini so si potom županstva naročili posestniki 47 meterskih stotov modre galice, kar znaša lepo vsoto 3.465 K; tako bomo morali po eden polovnjak mošta ali pa še več odločiti za galico, namesto da bi v sedanjih slabih časih ta znesek kam drugam obrnili.

Žalec.

Ker mislimo, da je potrebno in splošnosti v korist, da se orišejo posamezni okraji naše organizacije, podajamo kratko sliko položaja in razmer v našem kraju.

V Žalskem trgu je zavladalo v zadnjem času prav živahno, vsestransko delo. Posamezna društva se zavedajo svojih nalog. „Narodna čitalnica“ se preosunjuje v javno, vsakomur dostopno čitalnico, celjski odsek „Prosvete“ uredi v Žalcu javno knjižnico, ki naj bo podlaga potujočim, manjšim knjižnicam v okolici. „Sokol“ pridobiva vedno več članov — želimo mu le, da naj bi našel v novi šolski stavbi njemu primerne telovadne prostore. „Požarna bramba“, ki združuje vse sloje tržanov in je tako največjega pomena za razvoj trga, je na svojem občnem zboru in s svojo božičnico pokazala, da je obče priljubljena. Načelnikom je voljen zopet žalski župan g. Josip Širca. Sedanjega podnačelnika g. Franca Wocha, ki si je na tem svojem mestu pridobil mnogo zaslug za društvo, se je ob vseočnem navdušenju imenovalo častnim podnačelnikom. Podnačelnikom je voljen g. Eduard Kuček.

Tudi za družabno življenje se je v zadnjem času mnogo storilo; omenimo naj le vnete članice „Ženske podružnice sv. Cirila in Metoda“. Družabnost, ki je gotovo v razvoju trga važen činitelj — naj se ne pušča v nemar.

Omeniti je treba še posebej „podučno zborovanje „Kat. del. društva v Žalcu“; razburkalo je duhove, ima pa gotovo svoj dober vpliv; ljudstvo si je prišlo v marsičem na jasno. Ne maramo se pripraviti s „Slovincem“ in z urednikom „Slovenskega gospodarja“ dr. Korošcem, vendar naj popravimo, da g. Ivan Zupanc, tržki tajnik, ni predsednik omenjenega društva. Mesto tega je on kot tajnik društva vodil „spretno“ — kakor pravi „Slovenec“. Žalčani pač mislijo drugače — zborovanje. Je-li ravnal po nasvetih društvenega predsednika ali le po pritisku dr. Korošca, o tem si ne bomo belili glave. Smo si precej ne jasnem!

Ker se v listih hujska proti našim „Sokolom“, češ, le oni so pripravili poraz dr. Korošcu, lahko potolažimo gospode: le prav majhen del poslušalcev je odobral nastop gospoda tajnika — zato Vaša jeza in Vaše zavijanje.

Zakaj se je klicalo: Živel „Narodni list“ — vejo tudi gospodje dobro. Sramotiti se ne pustimo od nikogar, tudi od gospoda župnika ne. — In sedaj k našemu delu!

Treba bo posvetiti vso pozornost okolici trga — res pončna zborovanja naj se prirejajo v vsem okraju. „Čitalnica“ naj nese prosveto med narod. Izobrazujemo se in uspehi so nam zagotovljeni.

V vse vasi našega okraja je treba iti — med delavstvo v Liboji, v Griže, Šent Pavel — med že malo s štajercijanskim duhom prevete vasi Pirešica, Gorica itd.! Na delo veselo — in uspehi so nam zagotovljeni!

Večji shod, ki se naj prav kmalu vrši v Žalcu, naj pa pokaže „provenienčno hmeljno postavo“ v pravi luči, naj pa tudi pokaže mišljenje ogromne večine prebivalstva tega okraja. Gotovo se bo beseda vsakomur dala, tudi g. dr. Korošcu, če se odzove vabilu!

Iz Špitaliča pri Konjicah. Tudi pri nas se bo odslej bolj širil „Narodni list“. Vsak rodoljub si šteje v dolžnost, priporočati ta napredni časopis. Pri nas je še vse preveč strahopetnosti pred nasprotnikom tega lista. Ta bi seveda rad, da bi nobenega časopisa ne bilo med nami. Že ob njegovem prihodu smo ga spoznali, da je velik nasprotnik izobrazbe. K društvu je pristopil le zato, da bi lažje nadzoroval odbornike in preprečil, da bi ljudstvo ne čitalo njemu neljubega berila. Rekel je že, da kdor dobi „Narodni list“, naj ga vrne, ker je liberalen. In mnogi so se ustrašili!

Vendar se bo obrnilo na bolje. Naši politični nasprotniki bodo morali priznati, da nismo nikaki hudobneži. Kar se tiče vere, ni ta v nikakršni novarnosti, kajti narodna stranka se ne bojuje zoper vero, kakor jej to očitajo nasprotniki. Na noge, rodoljubni Slovenci, skrbimo, da se bode „Narodni list“ širil in da bo ljudstvo napredovalo!

Iz Trbovelj. Kakor pri ustanovitvi vsake nove stranke, tako je tudi pri ustanovitvi narodne stranke nastalo med vedoželjnim ljudstvom zanimanje, kakó smer, oziroma kak namen ima stranka. Obžalovati moramo, da večina slov. delavstva nima pojma, kaj je program ene ali druge stranke. Res je sicer, da jugoslovanska socijalna demokracija naglašá mednarodnost, ker je potrebno, da se vsi proletarci vseh narodnosti združimo zoper vse kapitaliste, ki so tudi združeni: a imamo tudi vsakovrstne narodnosti. Poglejmo nemške, češke, ali poljske socijaliste. Vsi so bratje, vsi proletarci vsi imajo ene in iste cilje, a oni se dobro zavedajo svoje narodnosti, ter vselej in povsod zahtevajo tudi svoje narodne pravice, kakor n. pr. narodne šole itd. In zakaj bi se mi slovenski delavci ne zavedali svoje narodnosti? Vsak slovenski delavec mora najprvo vedeti, da ga je slovenska mati rodila, na kar je vsak lahko ponosen, ker slovenske delavce povsod smatrajo za poštene in pridne delavce. Iz tega ozira lahko rečemo, da nobeden delavec ne more biti trezno misleč socijalist, dokler ne ve, oziroma ne ve, deti, kaka mati ga je rodila. Torej, dragi slovenski delavci! ustanovila se je narodna stranka, ki ima namen nas slovenske delavce v vseh zadevah in v vseh strokah pošteno zastopati. Bodo ji zvesti pristaši, širimo njeno glasilo „Narodni list“ in izobrazujemo se, ker le s prebiranjem takih listov, ki niso navezani na kakega velikaša ali pa na kakega državnega poslanca, le s takim berilom se bomo izobrazili, da bomo vsaj nekoliko vedeli, kaj lahko zahtevamo od naših zastopnikov v državnem in deželnem zboru itd. Izobrazujemo se in pokažimo, da še živi slovenski rod v kljub vsestranskemu zatiranju tujcev, ki niso zadovoljni, da nas izkoriščajo z napornim delom, ampak nam kratijo tudi narodne pravice s tem, da nam usiljujejo vsakovrstne predpise in obvestila v nam nerazumljivem jeziku ter nam navstavlajo samo nemške oziroma narodno sovražne predstojnike ali uradnike; sramotno je za nas, da mora slovenski delavec, ako si hoče od kakega nemškega uradnika kaj izposlovati, tolmača imeti. Saj smo vendar na slovenskih tleh. Vidite, dragi slovenski delavci, potrebno je, da se združimo in izobrazujemo, potem se bo nas vse drugače upoštevalo kakor sedaj. In najlepšo priliko imamo sedaj v prebiranju „Narodnega lista“: Brez odlaganja na delo!

Delavec.

Iz Trbovelj. Vedeli smo, da je v Trbovljah potreba le pričeti, pa da bo šlo, a vzlic temu smo bili preteklo soboto presenečeni, ko smo zrlí „Cigane“ v krasnem Fortetovem salonu. J. Dolinarjeve „Cipane“ smo videli po več mestih, a — naj se mi ne šteje v zlo — ugajali so mi najbolj trboveljski.

Glavna uloga je pač avskultantova. Je precej težavna uloga, a g. P. Moll jo je prav dobro do-

vršil. Enako dobro je izpadlo njegovi ljubosumni nevesti Anici Pucovi (gdč. Moll) ter njeni skrbni mamici gostilničarki „Pri kroni“ (ga Kuharjeva). Cvetan (g. Velkavrh) se je zlasti v ulogi Mozolovi pokazal kot prava kranjska sablja. Gospa Cvetana (gdč. Vodušekova) je bila prav ljubka, zlasti nam je tudi ugajala v zadnjem dejanju kot ciganka. Sodnik je zadoščal, so. ni nadzornik se nam je zdel v začetku preosoren, a ko smo ga videli h koncu poleg vse prijaznosti in dobrohotnosti še vedno nekoliko osornega, nam je splošno ugajal.

Brajdiči so nam zelo ugajali, zlasti gospodična Gimperšekova s svojo divno pesmijo. Čuli bi jo radi še večkrat. Dr. Veselko (g. Vodušek ml.) je bil docela na svojem mestu, zlasti pa moramo omeniti tudi Petra Brenka (g. Berger), ki je igral tako, da je odmeval smeh po vsej dvorani.

Dvomim, da bi se dobil v bližini boljši Peter Brenk, kot je bil ta. Dr. Pacek nam je ugajal že s svojo vnanostjo, kaj šele z izvrjnimi dovtipi, ki jih ima ta uloga.

Tudi drugi igralci so pripomogli k dobremu uspehu. Izražena želja, da bi se igra ponovila, naj se pač upošteva. Posebno bi nas veselilo, če se nakloni dobiček v prid družbe sv. Cirila in Metoda.

Rajhenburg. Tukajšnja „Čitalnica“ prav krepko napreduje ter se je osnovala tudi godba na lok, ki bode pod spretnim vodstvom nadučitelja g. Jamšeka že v kratkem lahko javno nastopila. Poučujejo se v goslanju tudi drugi, da se pozneje godba popolni. Kmalu se tudi sestavi pevski zbor in pripravlja se tudi jako zanimiva gledališka igra.

Ljudska knjižnica izkazuje že jako lepo število knjig, katerih se člani pridno poslužujejo, na razpolago je pa tudi več časnikov. Svoje društveno sobo ima „Čitalnica“ v restavraciji „Unschul“, ki je pa popolnoma ločena od gostilniških prostorov!

„Gasilno društvo“ pa priredi v nedeljo 3. svečana ob 4. uri popoldne v restavraciji „Unschul“ veliko predpusno veselico. Tudi to društvo napreduje in se lepo razvija pod načelnštvom g. Ant. Kuneja.

Tako se je v narodnem in naprednem Rajhenburgu, ki ima tudi vrlega, za napredek vnetega župana g. M. Preskerja, razvilo lepo družabno življenje, katerega naj ne moti sčuvanje nekaterih naših nasprotnikov. Tem bi priporočali, naj raje namesto o studnih in lažnjivih poročil v „Slov. Gospodarju“ in napadov, študirajo in potem pišejo o oskrbi nezakonskih otrok, ter dejansko kažejo svoje katoliško mišljenje!

Le neustrašeno naprej, vrli narodni Rajhenburžani!

Od Sotle. Volilna preosnova je gotova stvar in meseca majnika bodo nove državnozbornske volitve. Iz raznih časnikov je razvidno, da se za razne vol. okraje poslanci že ponujajo, oziroma jih drugi ponujajo. Sedaj, kmetje, boste zopet z „gospodje“ — od raznih agitatorjev nagovorjeni, kajti oni dobro vedo, da brez nas nič ne opravijo. Naša jara gospoda nam bode seveda duhovnike in odvetnike ponujala, da bi pa kmet, ali tak, ki se s kmetijstvom bavi — kmeta volil, to jim še na misel ne bode prišlo. Kandidatje bodo rekli: „Jaz vem, kje kmeta čevelj žuli“, drugi: „Vse za vero, dom, cesarja.“ Dragi kmetje, to so pač samo prazne besede, ki jih imajo ob času volitev na jeziku — drugače pa na papirju.

Koliko in kakšne dobrote pa imamo kmetje od poslancev, oziroma kako smo zadovoljni s postavami, ki so nam jih naši poslanci skovati pomogli? Mislim, da nimamo vzroka zadovoljni biti. Okroglo pred 15 leti nam je bil gruntni davek za 2% znižan. To je skoraj bi rekel vse.

Brezobrestno posojilo je le prav težko dobiti. Večino prošenj, ki jih vložimo, dobimo nazaj z opazko, da ni sredstev, da bi se nam pomagalo. Tisti, ki dobijo posojilo, morajo po 2—3 leta prositi in dobijo mesto tisoč po 300 kron.

Druge postave, kakor one o provenijenci hmelja in o ponarejanju vina, ki so pred kratkem se naredile, so skoraj, bi rekel, za kmete brez pomena.

Navaden kmet nima denarja, da bi dragi sladkor kupoval in ga moštu primešal, ali pa iz sladkorja, alkohola in vode vino delal. To delajo le prekupci in tudi bogataši, ki vino na veliko pridelujejo in v kletih vino ponarejajo. Po novi postavi kmet svojemu moštu ne sme sladkorja pridjati, da bi ga zboljšal — on mora torej kislico prodati — seveda za slepo ceno.

Vsi sloji zahtevajo povišanje plač, bodi uradniki, duhovniki, profesorji, tudi anši trpiniučitelji bodo, kakor se bere, isto zahtevali. Naj dobijo, akoravno so bile vse plače pred kratkimi povišane. Naši poslanci so bili zmiraj za povišanje plač, a kdo to najbolj čuti, gotovo kmet. Naši poslanci, duhovniki, advokati itd., ki v potu obraza ne delajo, tudi ne vedo, kje kmeta čevelj žuli. Ako bi to vedeli, bi se bili že davno po robu postavili in s silo pridobili, da bi se kmet za starostno onemoglost zavaroval. Tudi hlapeci in dekle naj bi dobile v slučaju onemoglosti podporo. Poslanci bi bili v dolgih letih lahko že tudi za zavarovanje domače živine postavili doseglji. Lahko bi bili spremenili postavo — po kateri se kmet, če iz nevednosti na kužni bolezní bolnujočo živino zakolje, občutno z ječo kaznuje, — tako, da bi mu v tem slučaju živinče iz državnih prispevkov plačali.

Sladkor seveda ni za kmeta, zato je tako drag in ga kmet desetkrat težje plača kakor poslanec, vendar bi bil sladkor, ako bi se bili poslanci krepko po robu postavili, lahko po isti ceni kakor na Angleškem. To sem Vam, dragi kmetje, z žuljavo roko napisal, da boste pri prihodnjih volitvah vedeli, komu boste svoje glasove dali. Vedite, da kmet ni samo zato na svetu, da bi svoj glas tako oddal, kakor g. župnik ali kaplan komandirata. Mnogo še imam na srcu, a to drugikrat. Zdravo!

Kmet-trpin.

Iz Maribora. (Vsiljivost židovskih agentov.) Vsako leto dohajajo na mariborsko učiteljske agentje nemških knjigotržcev gojencem četrtega letnika ter jih pregovore, da si naroče na obroke dostikrat polovico predrage knjige. Bodoči učitelji v mnenju češ. par kronic bom že lahko poslal na mesec, se vsedajo leto za letom na himanice. In marsikateri od njih si naroči knjig od 200 do 300 kron. To pa je velika nepremišljenost, kajti ni jim znano, kako mora varčevati osobito mlad učitelj, če noče zabresti do vrata v dolgove. Želeti je torej, da slavno ravnateljstvo vsako leto opozori in svari učiteljsčnike pred takimi agenti, naj bodo previdnejši, kakor je bil ob svojem času pisec teh vrst.

Lembah pri Mariboru. Nedavno je v Vasem listu neki dopisnik od Sv. Duha na Ostrem vrhu ostro grajal mariborska slovenska lista, ki sta sprejemala in deloma še sprejemata oglase ali inserate od nemških trgovcev, in to od takih, ki so najhujši sovražniki slovenskega jezika, na drugi strani pa hinavsko kričita: „Svoji k svojim!“ Tudi Franc Gert, medičar in svečar v Mariboru je imel v teh listih svoje inserate — in bi človek mislil: ta mož vsaj ni nasproten Slovincem. A zgodilo se je nekoč v Mariboru, da je ta mož javno v gostilni upil, da se on nikdar ne bo prilizoval „slovenskim tretelnom“. In od takega moža sprejema slovenski list inserate. Naj bi vsi napravili kakor vrli Rušani o priliki velike pevske slavnosti: Gert je že razpostavil svojo krošnjo, pa pride župan in mu pove, da nima pri tej slavnosti ničesar opraviti.

Št. Ilj pod Turjakom. Dne 26. prosinca t. l. so priredili št.-iljski narodnjaki lepo plesno veselico v gostilni g. I. Veselka. Zasedeni so bili vsi prostori, in med gosti smo opazili tudi nekaj narodnjakov in narodnih dam iz Slovenjega gradca, Šmartna itd. Mlada družba je bila pri plesu neutrudljiva.

Hvala za lep uspeh veselice gre predvsem našim narodnim damam iz Št. Ilja in pa našemu gostilničarju Veselku in upamo, da se še mnogokrat pri njem najdemo pri taki veselici.

Štajerske novice.

„Zadruga“, strokovnega glasila Zadrugne Zveze v Celju 2. številko prilagamo današnjemu listu. Vsebina lista je naravnost izborna.

Prihodnja številka „Narodnega lista“ izide zaradi zaupnega shoda v Mariboru, ki se vrši v četrtek dne 7. febr. t. l., en dan pozneje, to je v petek dne 8. februarja.

Pozor, okrajni oobori narodne stranke! 7. svečan bode v politični zgodovini štajerskih Slovencev velikega pomena. Ta dan se bode razjasnil položaj in se bode določila usoda naroda glede prihodnjih volitev v državni zbor. Izvrševalni odbor narodne stranke je z ozirom na resnost položaja sklenil sklicati takoj po mariborskem sestanku, namreč v nedeljo dne 10. svečana sejo glavnega odbora stranke, in sicer v Žalec, kjer se isti dan popoldne vrši

javen shod narodne stranke in zato že danes okrajne odbore nanjo opozorimo. Okrajnim odborom bode se takoj iz Maribora z brzo pošto uspeh sestanka zaupno sporočil in se naj okrajni odbori povsod sklicujejo morebiti na dne 8. svečana zvečer ali dne 9. svečana dopoldne k sejam, da se o nadaljnjem postopanju stranke izrazijo. Vsak odbor naj določi že naprej svojega odposlanca, ki bode okraj zastopal pri seji glavnega odbora v Žalcu dne 10. svečana, v slučaju če bi bil ta ali drug odbor neizogibno zadržan odposlanca poslati, naj se sklepi in nasveti okrajnega odbora vsekakor ekspresno sporočijo izvrševalnemu odboru stranke v Celje.

Nastopi narodne stranke preteklo nedeljo. Pretekla nedelja je bila za narodno stranko zelo znamenita. Izvršil se je sijajen javen shod stranke v Sevnici in so govorili tamkaj dr. Božič, dr. Kuvkovec, Rebek. Dopoldan istega dne je polnoštevno zboroval okrajni odbor narodne stranke za Celje in širšo okolico. Popoldan je imel velezanimivo sejo okrajni odbor stranke za Št. Jur. Dramlje in Kalobje in so se iste udeležili člani izvrševalnega odbora dr. Janko Sernec, dr. Stiker in Špindler. Istočasno je nastopil v Polzeli kot govornik g. dr. Gosak kakor običajno z ugodnim uspehom.

Veliki kmetijski shod, ki se vrši dne 3. febr. t. l. ob pol 3. uri popoldne v veliki dvorani „Narodnega doma“ v Celju, bo lep dokaz, kako živo boče delovati narodna stranka ravno na gospodarskem polju. Zanimanje za shod je v celi celjski okolici, a tudi izven nje, kakor v Petrovčah, Žalcu, Vojniku, Teharjih, Dramljah in Št. Jurju, veliko. Na shod ima pristop vsakdo brez vseh stroškov. Govorilo se bo: 1. o kmetijskih vprašanjih vobče (dr. Božič), 2. o sadjereji (Goričan), 3. o živinoreji, mlekarstvu in posebej o travništvu (ekonom Piliš) in še o marsikaterem drugem vprašanju. Politična vprašanja so popolnoma izključena. Kmetovalci in gospodinje! Nikdar še ni bilo v Celju ali okolici shoda, ki bi se tako resno bavil s kmetijskimi vprašanji, kakor se bo govorilo o njih na tem shodu. Vsakdo lahko tudi izrazi svoje želje, svoje potrebe glede kmetijstva. Povdarjamo posebej, da bo g. Goričan, ki bo predaval o sadjereji, sprejemal ob enem naročila za sadna drevesca, katera bo on mnogim preskrbel brezplačno in če bi to ne bilo mogoče, vsaj za polovično ceno. Gospodinje pa posebno opozarjamo, da se bo obširno govorilo o mlekarstvu.

Okrajni odbor narodne stranke za Celje in okolico se je sešel dne 27. t. m. predpoldne polnoštevno (25 mož) v Narodnem domu k važnemu, zopet skoro izključno gospodarskim vprašanjem posvečenemu posvetovanju. Regulacija Hudinje še vedno stoji v ospredju delovanja celjskega okrajnega odbora. Sklenilo se je, sklicati čimprej shod v Trnovljah. Tam bi se naj vsestransko pojasnila zadeva regulacije, naj bi se sprejela rezolucija, s katero bi se od vlade ostro zahtevalo, naj se uravna Hudinja od Vojnika do izliva v Savinjo, naj k celi regulaciji prispevata dežela in država, dalje naj se pošlje od dežele inženir, ki bo vse natanko preiskal, naj bi šla konečno deputacija ali odposlanstvo, obstoječe iz več kmetov, v Gradec in na Dunaj, da bi se tam še posebej razjasnile želje prebivalstva. — Določil se je dalje natančni dnevni red za veliki kmetijski shod dne 3. februarja t. l. Sklenilo se je tudi, v najkrajšem času prirediti delavski shod v Gaberji ter shod zaupnikov za Teharje. Z zadovoljstvom se je povdarjalo, da v okolici zanimanje za narodno stranko in za njeno glasilo raste od dneva do dneva.

Bodoče državnozbornske volitve. Predrznost je dandanes pravilo postopanja nekaterih naših slovenskih politikov. „Kmečka zveza“ edina ima pravico določiti „osebe prihodnjih slovenskih poslancev“, tako piše v svojih listih dvojica mož, ki nista prav nikakšna kmeta, ampak tičita v gosposkih poslanskihih suknhah in si na ta način hočeta lastiti pravico do nemotene vlade nad slovenskim narodom na Štajerskem. „Nikakšne sprave“, kličejo v „Slovencu“ ti mariborski vse-mogočnejši, ki prepustijo mariborsko okolico neizprosnemu penemčenju, ne da bi z mezincem gani! No, tudi prav! Kar se narodne stranke tiče, pojasnimo le, da do sedaj nikdo ni bil pooblaščen izjaviti v imenu stranke kjer koli, kako bode stranka glede volitev postopala, ampak je to stvar sklepanja v poznejšem času. Nazori so seveda različni in so trojne vrste: nekteri so za samostojen nastop narodne stranke v vseh volilnih okrajih, drugi so za pošteno razdelitev mandatov med „Gospodarjevo“ in narodno stranko, tretji

(ki so v veliki manjšini) se izrekajo za mirno organizatorično delo stranke brez udeležitve pri volitvah ter za naložitev vse odgovornosti za zastopanje naroda v državnem zboru na ramena nespravljalnega duhovništva in prvaštva ter najneizprosnejšo opozicijo. Dal Bog, da izpade odločitev v prid našemu ubogemu narodu.

Kaj je s šolskimi počitnicami? Že nekaj časa sem brez povoda napada „Slov. Gospodar“ skoraj izključno v vsaki številki naše učiteljstvo. Namen je prozoren in ne bo dosti dosegel pri razsodnem ljudstvu. Naševati hoče ljudstvo proti učiteljstvu, omajati mu ugled in mu otežkočiti že itak težaven poklic. Pač lepa krščanska ljubezen do bližnika. In kako to dela? Vedoma piše neresnico o učiteljih. V zadnji številki „Slovenskega Gospodarja“ čitamo doslovno: „Dosedaj so glavni pristaši narodne stranke liberalni učitelji. Kako je kmetu ta največji del stranke prijazen, vidimo iz stališča liberalnih učiteljev glede šolskih počitnic. Da sebi olajšajo (!) delo, naložili so skrbi (!) in neprijetnosti (!) kmetu ter lani predstavili (!) počitnice. Kmetje pozor!“ Učitelji so torej predstavili počitnice ter sebi olajšali delo in naložili skrbi in neprijetnosti kmetu! To je laž. § 55 odstavek drugi šolskega in učnega reda se glasi doslovno sledeče: „Čas za začetek šolskega leta in velikih počitnic določijo z ozirom na krajne razmere in na to, kakšno delo ima prebivalstvo, povprašavši krajno šolsko oblast in učiteljsko konferenco, okrajno šolsko oblastvo...“ Počitnic niso predstavili učitelji, ampak krajni in okrajni šolski sveti, kjer ne odločajo učitelji, ampak drugi, kajti v teh oblastvih je razun enega zastopnika učiteljstva še navadno do 9 mož, po večini kmetje in pa tudi duhovniki.

Neodvisni kmetijski poslanec Roškar. Zahtevamo od vsakega slovenskega poslanca, naj se imenuje Peter ali Pavel, da je neizprosen v obrambi slovenskih pravic nasproti vsaki oblasti. Izvedeli smo pa o gospodu poslancu Roškarju, ki se imenuje neodvisen kmetijski poslanec in je celo predsednik nove stranke kmečke zveze, da ne nastopa zmiraj dovolj odločno. Neka občina v Slovenskih goricah je sklenila izključno slovensko uradovanje in je torej župan vrnil mariborskemu okrajnemu glavarstvu nek vposlani nemški uradni dopis. Glavarstvo je vrnjeni dopis doposlalo županstvu vuovič v nemškem jeziku, župan je pa nemški dopis zopet vrnil in tako je stvar šla dolgo časa naprej. V tem času je prišel poslanec Roškar nekoč k mariborskemu glavarju, za katerega naklonjenost se zelo poteguje. Glavar ga je naprosil usluge, naj vzame imenovani vrnjeni nemški dopis in ga izroči trdovratnemu županu. Slovenski narodni poslanec Roškar je spis res sprejel in ga prinesel osebno vrlemu slovenskemu županu, naj bi spis četudi je nemški, vendar sprejel. Župan je bil toli značajan, da je nemški dopis tudi zdaj zavrnil, akoravno je prišel k njemu kot uradni sluga neodvisen slovenski poslanec. Moramo ta slučaj kot nečasten za slovenskega poslanca javno pribiti in ostro obsojati.

Brezvestno časnikarstvo. Kako sta poročala „Slov. Gospodar“ in „Slovenec“ o našem shodu v Brezju! Kaj bode reklo sčasoma ljudstvo, ki se takih shodov udeleži, ako v časopisih čita tako gorostasno neresnična in hudobno zavita poročila? Misliti bode moralo, da te vrste časopisje ni namenjeno resnici in pravičnosti, ampak zlobnosti, ki ne pozna mej. In to mora vsakogar, ki hoče nespačeno ljudstvo in želi, da bi ljudstvo imelo zaupanje do časništva, iskreno boleti. Tudi se je v dotičnem poročilu zgodila tako nečuvvena osebna žalitev, da bode menda zopet imela s tem porota opraviti. Naše pomilovanje ljudem tako surovih čutov! V „Narodnem listu“ se učite časniške dostojnosti in resnicoljubnosti — tudi glede političnega nasprotnika!

Tako se ne popravlja! Gospod opat Ogradi je „Domovini“ poslal popravek, ker je pisala, da je prodal Vincencu Janiču veleposestvo, nam pa ga ni poslal, ker nismo pisali, da je prodal veleposestvo, ampak posestvo za 30.000 K. Iz popravka bi se torej dalo sklepati, da se je gosp. opatu storila krivica, ker se je nekaj neresničnega poročalo, v resnici je pa netočnost obstajala v tem, da dotično posestvo ni veleposestvo. Tako se pa ne popravlja! — K stvari omenimo, da dotično posestvo za okrajni zastop, ker ni veleposestvo, sicer nima pomena, Vincenc Janič je pa itak že doslej volilec v veleposestvu. Vendar pa moramo korak gospoda opata grajati, ker kot Slovenec ne bi smel slovenske zemlje prodajati kupcu nemškega političnega mišljenja, tem manj, ker so slovenski kupci po posestvu povpraševali,

ko se je g. Janič že pogajal, in je g. opat kljub temu prodal g. Janiču. In to se nam ne dopade!

„Domovina“. Znani „zaslužni“ narodujač v pondeljki številki „Domovine“ razmišlja nekaj o poročilih listov o prodaji opatovega posestva. Akoravno je naš časopis o stvari čisto resnično poročal in so le „Domovina“ in po njej drugi listi pridjali dogodku neprimerne pristavke in izvajanja, postavi se list zdaj naenkrat na stališče po nedolžnem zapeljanega otroka in med vrstami nekim mladim ostrim kritikom nalaga krivdo, hoteč na nas kazati. To ni popolnoma pošteno, zlasti ne za poročevalca, ki je o celi stvari zelo dobro poučen. — Tudi za kritiko g. dr. Josipa Serneca v ljubljanskem „Našem listu“, s katero kritiko narodna stranka ni v nikaki zvezi, kar se mimogrede izjavlja, hoče dotični gospod odgovornost na narodno stranko odvaliti. Če bodo se take zlobnosti ponavljale, si ne bodemo dobri prijatelji, gospoda!

Celjski Sokol je imel dne 26. t. m. svoj občni zbor. Društvo je imelo lani 94 članov. Število je od predlani padlo, ker se je prejšnji žalski odsek celjskega Sokola ustanovil kot samostojen žalski Sokol. Društvo se je lansko leto udeležilo več izletov, kakor 3. in 4. junija v Brežice, 5. avgusta v Št. Ilj, 1. 2. 3. septembra velikega sokolskega zleta v Zagreb itd. — Dohodkov je imelo društvo lani 2083 K 50 vin., stroškov 1550 K 52 v. Za starosta je bil zopet voljen br. dr. Jos. Karlovšek, za podstarosta br. dr. Gvidon Sernec. Načelnik je br. Smertnik. Odborniki pa bratje: Meglič, dr. Janko Sernec, Furlan, Maks Detiček, Černe in Lončar; namestniki br.: Pavel Detiček, Stermečki, Zabukošek; praporščak: br. Orešnik; pregledovalca računov brata Jagodič in Leskovšek. — Glavno delo lanskega odbora je bilo pripravljanje za stavbo Sokolskega doma. Kakor smo sporočili, je stavba zagotovljena in že na spomlad se začne dvigati v Gaberjih ponosno poslopje, ki naj bo zavetišče slovenskega napredka v okolici — Sokolski dom.

Proti pijančevanju. Izobraževalno društvo za Celjsko okolico je imelo preteklo nedeljo v celjskem Narodnem domu zborovanje zoper pijančevanje. Dopoldne bila udeležba skrajno pičila in se mora grajati tako slaba priprava javnih shodov, kajti na ta način ljudstvo izgubi sploh smisel za kak shod. Vsled agitacije je bila popoldne udeležba precej številna in sta govorila dr. Krek iz Ljubljane in dr. Schwab iz Celja in sicer prav zanimivo.

Iz sovraštva hišo zažgal je svojemu sosedu Arhu dne 8. maja 1905 posestnik Čedej iz Št. Andraža nad Polzelo. Pred porotniki v Celju je bil dne 23. t. m. obsojen na šestletno težko ječo.

Detomora obdolžena je bila 24letna Amalija Červenjak iz Zlateč pri Novi cerkvi, vendar preiskava in sodna obravnava niso dognale nobene jasnosti in je bila obdolženka pred celjskimi porotniki dne 24. t. m. oproščena.

Šentjur ob j. ž. Plesni venček, ki nam ga je priredila tržanska požarna bramba, obnesel se je nad vse sijajno. Lepi dobitki srečolova so razveseljevali občinstvo, pozno v noč so se sukali mladi parčki. Želimo, da bi nam naša vrla požarna bramba kmalu zopet kaj priredila.

Okrajni odbor narodne stranke v Št. Jurju ob juž. žel. je imel svojo sejo dne 27. t. m. pri g. Podgoršku. Navzoči so bili skoro vsi odborniki in več drugih povabljenih. Od izvrševalnega odbora narodne stranke so prisostvovali gg. dr. Stiker, dr. Sernec in Špindler. Razmotrival se je vsestransko položaj v okraju, dalje naloge, ki čakajo okrajni odbor, splošno in posebej v bližnji bodočnosti. Sklenilo se je vsako nedeljo v vsakem drugem kraju prirediti manjše shode zaupnikov, in čimprej sklicati tudi javni shod v Št. Jur. Za blagajno okrajnega odbora se je nabralo 12 K 50 vin.

Za javni shod narodne stranke v Žalcu je po savinski dolini veliko zanimanje. Vsestransko se bo razjasnila ljudstvu nova hmeljska postava in govorilo se bo obširno tudi o programu, to je o ciljih in namenih narodne stranke. Tudi razna druga gospodarska, kakor splošno kmetijsko vprašanje, so na dnevnem redu. Savinčani, 10. febr. t. l. je vaš dan v Žalcu.

Na Polzeli se je priredila minolo nedeljo lepa veselica, pri kateri je nastopil kot govornik dr. Gosak iz Celja. Zaradi pomanjkanja prostora prinesemo obširno poročilo prihodnjič.

Za narodni sklad je nabral g. Cizel, trgovec na Polzeli o priliki slavnosti minolo nedeljo 11 kron.

Narodno delo? Pribijemo resnico. G. župnik Aten-der na Polzeli je s svojim pisanjem o slavnosti vršivši se dne 27. t. m. povzročil, da pri slavnosti mnogo polzelskih gospodarjev ni bilo navzočih. Metal je narodni stranki polena pod noge, ter svaril župljane pred njo. Kot zastopnik narodne stranke pa je govoril na slavnosti g. dr. Gosak, ki je imel nalogo pojasniti Polzelanom poguben vpliv šulferajnskih sol. To je tudi storil, a gospod župnik, ki je tarnal, da motimo slogo, je zabranil, da se ono, kar je v „Slov. Gospodarju“ sam želel, ni zgodilo v oni meri, kakor bi se bilo brez njegovega, vse graje vrednega nastopa. G. župnik ne pozna čistih, vzvišenih naših teženj. Naj bi ga poučil nastop našega govornika na Polzeli, da zasluži naše delo samo podporo vsakega odkritega Slovenca!

V vranskem okraju narodna misel vrlo napreduje. Okrajni odbor narodne stranke si je stavil za nalogo podrobno delo, kar moramo posebno pohvalno povdarjati. Prirejanje majhnih shodov po vaseh, na katerih sestankih se malemu številu ljudi razlaga pomen narodne stranke in njene cilje, posebej gospodarske, bo za razvoj stranke velikega pomena. V okrajni odbor narodne stranke za vranski okraj je stopilo več vrlih, zavednih kmetov. Za Prekopo osnujejo krajevni odbor. Naprej, okrajni odbori, v takem podrobnem delu!

Redka prikazen. V Prelogah pri Šoštanjju se je posestniku Šerdonarju skotilo — sicer mrtvo — tele, ki je imelo dve glavi in dve srci. Sprednji del teleta z glavama in srci so poslali v svrhu znanstvene preiskave na Dunaj.

Hrastnik. Predzadnje nedeljo se je vršil zopet delavski shod v Hrastniku. Tamošnja voditeljja delavstva g. Urban Koželj in Majcen sta vnovič poskrbela za obilno udeležbo. G. dr. Gosak iz Celja je to pot obdelal vprašanje o zavarovanju delavstva proti nezgodam. Po tem izključno poučnem predavanju se peča govornik z napadom nemškutarske hrastniške klike na narodnost slovenskih hrastniških otrok. Znanje nemščine je potrebno za delavca, ki je danes na Slovenskem, jutri pa se morda napoti že v daljni tuji svet; a obsojati se mora početje naših narodnih nasprotnikov, ki snujejo nemške šole samo z namenom, da izneverjajo dečo materinemu jeziku ter vcepljajo mladim srcem sovraštvo in zaničevanje do njega. Izvajanja so našla buren odmev pri poslušalcih. Govornik razpravlja nato o krajevnih konsumnih zadevah. Za dr. Gosakom nastopi gosp. Mihael Čobal, ki se strinja z izvajanjem predgovornika ter razpravlja o raznih težnjah delavstva, katere seveda vspriči dolgoletnih skušenj dodobra pozna. Povdarja veliko potrebo organizacije. V pojasnilo razloži potem dr. Gosak, da ima narodna stranka, kateri je blagor delavstva zelo na srcu, trdno voljo združiti slovensko delavstvo v enotno organizacijo. Da uživa narodna stranka ljubezen hrastniških delavcev, je dokazalo burno odobravanje. Čast zavednim hrastniškim rudarjem!

Laško. (Zopet nemško nasilstvo). Okrajni šolski svet laški je odredil v svoji zadnji seji nasproti oklepu krajnega šolskega sveta, ki je dovolil uporabo ene od drugih šolskih prostorov popolnoma ločene sobe bralnemu društvu, da se to iz vzgojnih ozirov ne pripusti, ter vsled tega odrekel tudi občini Marija gradec pravico imeti svojo pisarno v poslopju krajnega šolskega sveta. Dokler je Marijagraška občina plačevala visoko najemnino, je bilo vse v redu. Tudi tedaj, ko je Slovencem hinavsko prijazni nadučitelj Četina odajal prostore v šolskem poslopju privatnim osebam proti dobri najemnini, se ni okrajni šolski svet, v katerem sedi tudi gospod Weber, nič spodtikal. Sedaj pa, ko je treba pisarno slovenske občine iztirati in slovensko bralno društvo spraviti na cesto, našli so naši nemški „šolniki“ takoj tehtne vzroke za to. Pa ne bo šlo tako gladko, kakor si mislijo. Nam kmetom je dobro znano, za kaj se tem gospodom gre in povemo jim, da se ne pustimo kar tako na cesto metati, tudi mi imamo svoje pravice. Kmalu bomo določeneje govorili. Ne potrebujemo Vaše milosti, mi zahtevamo, kar nam gre! — Župan Veber, ki vodi celo gonjo proti Marijagraški občini in bralnemu društvu, mi je razkladal zadnjič, da bi se moralo šolsko poslopje prezidati, ako bi smela občina in bralno društvo še ostati v njem. Oče župan, ta je pa modra! Svetujem vam, da se še vi obdaste z vsemi nemčurji vred takoj s kitajskim zidom pred nami Slovenci, tako bodele imeli

mir pred njimi — vi in vaša gostilna, mi Slovenci bomo vašega paševanja najhitreje rešeni.

Kmet iz Št. Krištofa.

Shod narodne stranke v Sevnici. Zadnje nedeljo se je vršil v Sevnici shod, ki se je nad vse pričakovanje dobro obnesel. Lepa in prostorna dvorana g. Simončiča je bila natlačeno polna. Zastopani so bili vsi sloji, posebno mnogoštevilni so bili kmetje. Veselo nas je tudi presenetila obila udeležba iz Rajhenburga. Shod je otvoril načelnik okrajnega odbora narodne stranke gosp. Anton Kunej in oddal besedo dr. Božiču, ki je poljudno ob splošnem odobravanju razvijal kmetški program, kakoršnega si je začrtala narodna stranka. Dotaknil se je mnogih perečih vprašanj, kakor so davki, pristojbine, kmetijski delavci, šolske stavbe, posojilnice, zadruga, kmetijsko zakonodajstvo itd. Nato je govoril gosp. dr. Kukovec o splošnem političnem položaju, o bližajočih se volitvah, grajal je postopanje snovateljev kmečke zveze, ki niso povabili na ustanovni shod nobene pristaša naše stranke, obsojal je obrekljivo podtikanje nekaterih ljudi, češ, da je stranka proti veri, kazal je na njen čisti namen, na davno čuteno potrebo po takšni stranki in opisal, kako veselo se razvija to novo gibanje, ki lje pognalo že povsod krepke korenine, ponekod pa tudi že obrodilo lep sad. Vzpodbujal je navzoče, da se trdno oprimejo te organizacije, ki kliče k krepkemu delu. Burna pohvala je sledila besedam govornikovim. Kot tretji govornik je nastopil gosp. Rebek, ki je dokazoval velik pomen slovenskega obrtništva za celokupen narod. Beden je marsikje položaj slov. obrtnika in tudi tu ni druge pomoči kakor združitev in strokovna izobrazba. Konečno so stavili kmetje razna vprašanja glede šolstva, kakor šolske zamude, nerazdeljeni pouk itd. Navzoči gg. učitelji in dr. Kukovec so v zadovoljnost kmetov pojasnjevali razna vprašanja. Na shodu se je glasno in odločno izrekla zahteva, naj dežela in država odvzameta neznosna bremena, ki jih nalagajo šolske stavbe kmetiskim občinam. Na celea shodu se mir niti najmanj ni motil in tudi nasprotniki, ki so prišli pod vodstvom domačih duhovnikov, so mirno sledili zborovanju.

Blizu Stare vasi pri Vidmu ob Savi je dne 22. t. m. zmrznila šivilja Antonija Juvančič. Bila je po opravih pri znaniki v sosednji vasi, se je nekoliko napila vina in ko se je vračala, je ostala v snegu in zmrznila.

Narodna godba v Slov. Bistrici je imela svoj občni zbor minolo nedeljo. Poročilo prinesemo.

Mariborski mestni očetje so sklenili, da bodo za Maribor kandidirali dozrajnega poslanca Wastiana.

Nerednost c. kr. pošt. Na naših poštah nastavljajo vedno bolj pogosto uradnike, ki se kaj radi pokažejo pred svetom po svoji malomarnosti in neznanju slovenščine. Posebno na Pragerskem se množe taki slučajji. Tako mi je poslal pred nekaj tedni prijatelj iz Novega mesta zavitek z natančnim naslovom: v Središču. Toda uradnik ni vedel za „Središče“ in je zavitek poslal v Novo mesto nazaj, češ da je Središče neznano... Takim gospodom uradnikom, ki se nočejo učiti slovenščine, bi se vendar moralo enkrat odločno povedati, naj gredo, odkoder so prišli, magari v „blazeni nemški rajh“!

Sv. Marjeta niže Ptujja. Bralno društvo je imelo svoj občni zbor minolo nedeljo. O namenu društva je lepo govoril mladenič Fr. Vesenjak. Obširno poročilo še prinesemo.

Na Hajdini pri Ptujju je bil dne 20. t. m. županom voljen veleposestnik Janez Grahar. Volitve so bile že lani dne 16. jul., a se je stvar zavlekla vsled ugovora od strani Štajerčevcev, ki pa so bili zavrženi.

Shod zaupnikov narodne stranke v Ptujju. Izvrševalni odbor narodne stranke za Štajersko je z ozirom na resnost položaja in z ozirom na nujno potrebo tesne narodne organizacije v ptujskem in sosednih okrajih sklenil, da skliče na dan 24. februarja t. l. velik shod zaupnikov za ptujski, ormoški, ljutomerski, gornjeradgonski in št. lenarčki okraj — in sicer v središču štajerčevskega gibanja, v Ptuj. Priprave za shod se že vrše. Staviti se ima takrat okrajni odbor narodne stranke za ptujski, ljutomerski in gornjeradgonski okraj in pride na razgovor mnogo zadev, ki so prevažne za dotične okraje. Somišljeniki, na delo!

Napadeni zdravnik. Predzadnje sredo po noči je nekdo prišel k gosp. dr. Gregorecu v Ptujja ter prosil, naj zdravnik gre z njim, ker je nekdo hudo obolel. Svest si svoje dolžnosti je dr. Gregorec šel; ob nekem gozdu v Drsteljskem vrhu pa ga je mož z nožem napadel in ga na roki ter v

hrbet težko ranil. Razbojnika še doslej niso zasledili.

„Napredna Zveza“. Pod tem imenom se je ustanovila minolo nedeljo „Štajerčeva“ stranka za Štajersko in Koroško. Nemški listi so sicer prinesli dolga poročila, a ne navajajo vsaj približnega števila navzočih, iz česar upravičeno sklepamo, da udeležba — posebej od strani kmetov — ni bila bogvekakoli velika. V predsedstvo shoda so bili voljeni Nemci-nekmetje Stiger, Kautzhammer, itd., v vodstvo stranke tudi sami Nemci-nekmetje, ravno tako v tiskovno društvo „Štajerca“. In ti ljudje hočejo izvrševati rottenmanski kmečki program? Mi smo svoje stališče glede „Štajerčeve“ stranke razjasnili že v zadnji številki.

Središče. V tem od nekdanj znanem torišču vrlega narodnega življenja je narodna stranka dobila izvrstna zastopnike. Pretekli terek se je v Središču zbralo na poziv predsednika okrajnega odbora župana Šinka precejšnje število zaupnikov in se je udeležil sestanka tudi predsednik izvrševalnega odbora iz Celja. Sklenilo se je delati z vso silo priprave za dobro udeležbo pri zaupnem shodu narodne stranke v Ptujju dne 24. svečana.

Pustite vsaj nedolžne otroke v miru! Zgražati se mora človek, če čuje, s kakimi sredstvi se bojujejo naši nasprotniki nasproti nam. V neki šoli v Slov. Goricah (z zadevo se bo itak bavila šolska oblast) je tamošnji kaplan v petem razredu ljudske šole kot katehet pozval vse one učence, katerih stariši čitajo „Narodni list“, naj vstanejo. Kako jim je potem zapridigal, si lahko vsakdo misli. Pribijamo to in kličemo samo: ne zastrupljajte rodbinskega življenja!

Pri Sv. Lenartu v Slov. Goricah hoče tam čitalnica otvoriti javno ljudsko knjižnico.

Občina Zamarkova-Lormanje v Sloven. Gor. je sklenila slovensko uradovati.

Imenovanje. G. sodnik Alojz Gregorin v Celju je imenovan za deželnosodnega nadsvetnika.

Imenovanje v deželni službi. G. Franc Dobršek, dosedaj pom. uradnik v dež. bolnišnici v Judenburgu, je imenovan kancelistom v bolnišnici v Mariboru, kancelist Hoch pa oskrbnikom hiralnice v Vojuniku. Tamošnji oskrbnik Temmerl je premeščen k bolnišnici v Rottenmann.

Za zgradbo novih železnic na slovenskem Štajerskem je v državni zbornici minolo soboto govoril poslanec dr. Korošec. Zavzel se je za zvezo Ljutomer-Ormož, dalje za železnico ob Sotli do Brežice in za zvezo savinjske doline s Kranjsko.

Ljudski prijatelj. Odličan rodoljub v Celju je podpisal sledečo pobotnico: Potrjujem, da je poplačal I. L. posestnik v T. tirjatev I. L., iz razsodbe c. k. okrajne sodnije v Celju z dne . . . . v znesku 4 K. s 5% obrestmi od 5. 12. 1904. po 52 v, tožne stroške po 36 K 98 vin., izvršilne stroške po 6 K 18 v in 27 K 05 v, nove stroške po 1 K 80 v, za sprejem sklepa 40 v, skupaj 76 K 93 v, v besedah šestinsedemdeset kron 93 v. Radi tega dovoljujem, da se ustavi izvršba v smislu § 39. št. 6. e. r.

Celje, dne 17. novembra 1906.

Dr. I. I.

Uganite, kdo je to!

Naše posojilnice. Kredit je velika dobrota za kmeta, trgovca in obrtnika, toda naše stranke kot narodne stranke dolžnost je, da skrbimo za ceni kredit, za posojila, ki so zvezana s kolikor mogoče malimi stroški. Ostro moramo grajati, da vodstva nekaterih posojilnic pozabijo, da so posojilnice zasnovane v korist kmetu in brez potrebe nalagajo prositeljem posojila velike stroške. Posredovanje posojil bi istotako v največ slučajih moralo izostati. „Narodni list“ si je določil kot svojo nalogo, da bode vse resnične napake posojilnic v tem oziru neusmiljeno grajal in rade volje sprejmemo vsaj kot navodilo poročila o posameznih slučajih.

Novice iz drugih slovenskih krajev.

Kranjsko.

„Akademija“ je imela doslej tri odborove seje. Odbor je prevzel prirejanje predavanj hrvaških vseučiliških profesorjev, ki so se po prizadevanju prof. dr. Ilešiča in vsled posredovanja prof. Vjekoslava Klaića iz Zagreba odzvali v velikem številu. S temi predavanji se prične meseca februarja. Sklenilo se je dalje, da se začne (najprej v Ljubljani) s prirejanjem tečajev za analfabete (nepismouke). V ta namen se stopi v zvezo s slovenskimi šolniki glede vzgojne strani

„BELO REDUTO“

priređijo »CELJSKI SAMCI« dne 10. svečana 1907 v vseh zgornjih prostorih.
»Narodnega doma v Celju«. Pridite le v belih maskah!

Kdor po pomoti ni prejel vabila, ter se hoče udeležiti maskarade, blagovoll naznaniti svojo naslov. (Mojst., Celje, Nar. dom)

vprišanja, tehnično-upravno stran prevzame društvo, ki izda po šolnikih odobreni analfabetni abecednik in navodilo za pouk. — Izdajo se dalje vzorna pravila, po katerih se čitalnice in knjižnice izpreminjajo v javne, kakor tudi zapisnik knjig in časopisov, ki jih priporočamo v nakup oz. naročevanje. — Predavatelje prosimo, da vsako predavanje naznanijo poprej tajništva, svoje člane — čitalnice in bralna društva pa, da javljajo svoje želje glede predavanj itd., kakor tudi, da naznanjajo svoje občne zборе in vse sklepe, v kolikor se tičejo ljudsko-zobraževalnega dela.

Neodvisno agrarno (kmečko) stranko snujejo slovenski kmetje na Notranjskem. Stranka noče nikakega boja, ampak resno gospodarsko delo. Stoji na kmečkem razrednem stališču ter je za zdravo združništvo. V verske zadeve se stranka ne vtika. Dne 17. marca t. l. se skliče shod stranke v Št. Peter na Notranjskem za postojnski in bližnje sodne okraje.

Prešernov spomenik. Bivši odbor za Prešernov spomenik je sklenil dne 4. t. m. svoje račune in je poslal iste v javnost. Iz njih je razvidno, da je bilo dohodkov 75.245 K 31 vin., stroškov pa 74.911 K 20 vinarjev, tako da je prebitka 334 K 11vin. Ta prebitok se je izročil mestni občini ljubljanski s prošnjo, naj ostane plodnosno naložen ter se naj porabi z naraslimi obrestmi vred za vzdrževanje Prešernovega spomenika.

Na Vipavskem se klatijo v letošnji ostru zimi volkovi. V Hrušico je prišel pogledat tudi medved.

Primorsko.

Vlak je skočil iz tira pri Opčinah pri Trstu. Škode je 50.000 K.

Zoper nastavljenje Vsenemca Wieserja na novem školodvoru v Gorici so se minolo nedeljo odločno izrekli goriški Slovenci in Italijani na shodu, na katerem je bilo do 500 oseb. Ogorčeno sta se obe narodnosti izrekli proti temu, da bi se z novo bohinjsko železnico zidal nemški most do Adrije, kakor to žele minister Derschatta in njegovi pomagači.

Dvojni umor. Kmet Štefan Spiljič iz Garduna pri Pulju v Istri je s sekuro ubil svoja sorodnika Martina Cverka in njegovo soprogo, ker sta pretepala njegovo ženo.

Shoda zaupnikov narodno-napredne stranke v Gorici dne 25. t. m. se je udeležilo okoli 400 ljudi. Sprejel se je program stranke in organizacijska pravila. V izvrševalni odbor je bilo voljenih 36 mož.

LISTEK.

Slike iz vzgoje.

Pise A. P.

9. Čemu naj otroke kaznujemo?

„Mati, Pepek je pa lonec strl“, je zatožila šestletna Rozika.

„Saj ni res, ona ga je“, se je branil bratec.

„Seveda, le pogledjte ga, da se ga še smetana drži na ustnicah in tudi hlače ima polite z mlekom, ker je mleko pil in pri tem spustil lonec, da se je strl in mleko razlilo. Zdaj pa še mene dolži!“

Hitro se je obrisal Pepek okrog ust in tudi bele lise po hlačah je skusil zamazati, a mati jih je že ugedala.

„Ti vražno seme, boš vse pobil in počrepal, čakaj, jaz ti pokažem natikati in lagati“, in v sveti jezi je popadla mati burkle, ker so ji bile baš pri roki ter skočila nad Pepeka. A ta je bil še mrnej in je pobegnil.

„Ta hudir grdi mi bo vse posunil, natika snedljiva“, je kričala mati vsa iz sebe ter dajala še druge nelepe priimke pobeglemu Pepeku. Letela je na cesto za njim ter mu z burkljami grozila: „Le čakaj, posun grdi, mi že prideš domov!“

in ni si mogla jenjati jeze, temveč je besnela kot volkulja.

Ljudje pa, ki so jo slišali razsajati ter so videli, kako je z burkljami v roki po cesti norela, so dejali: „Ona Vtičevka že spet nori.“ Poznali so jo že.

Ko je bilo opoldan, priplazil se je Pepek previdno domov kot tat v hram, sedel za mizo in obedoval mirno z drugimi vred kot bi se ne bilo čisto nič ne pripetilo. Poznal je materino navado.

In res, mati mu ni črhnila niti žal besede. V kuhinji pa jo je potem dekla vprašala: „Ali ga ne bodete sedaj kaznovali?“

„Prej me je res taka jeza pograbila“, je Vtičevka odgovorila, „da bi ga bila kar stolkla, zdaj pa mi je jeza minula in zdaj ga ne morem. Čisto z lepega ga vendar ne bom šla tepsti!“

„Aha, ta samo tepe in kaznuje, da si jezo ohladi“, si je mislila dekla, pa gospodinji si ni upala tega povedati.

Tako se je Pepek razvdičil in vsi Vtičevi otroci, da so bili razposajeni in hudobni, ker hudo je bilo samo jezni materi priti v roke, pa trebalo je bežati, materi se je jeza shladila in vse je bilo zopet dobro. Če pa je katerega dobila kedaj v jezi v roke, tedaj ga je pa res skoraj stolkla, otroci so se pa navzeli sovraštva do svoje matere, ker niso uvideli, da so kazni zaslužili.

Dosti je takih staršev, ki v jezi preveč kaznujejo in ko jih jeza mine, pa premalo ali nič, čeprav ne norijo vselej z burkljami v roki po cesti kot Vtičevka.

Če se otrok kaj pregreši, počakaj, če si jezen ali jezna, naj te jeza mine, ker v jezi marsikdo krivično kaznuje in to otroka najbolj boli, česar ne zasluži. Vselej premisli in preudari, predno otroka kaznuješ, in če spoznaš, da je zaslužil, kaznuj ga mirno, ne z jezo. Kaznuj ga za to, ker se je pregrešil, da se drugikrat ne pregreši več, temveč poboljša, a ne zato, ker te je razjezil. Bodi štedljiv (varčen) s kaznimi, ker otrok je kot konj, če ga voznik prepogosto tepe, na zadnje že ne čuti več biča in se ne zmeni več zanj.

Gospodarski paberki.

Kako je postopati zoper strupeno roso (peronosporo) in plesnobo?

Koliko ima dandanes vinogradnik stroškov in truda z amerikaniziranjem gorice! — Leta in leta željno čaka na pridelek, in ko slednjič vendar pride težko pričakovani čas, da bi gorica rodila ter dala vsaj nekaj dohodkov, pa glej hudimana, pride plesnoba, pride peronospora in uniči vse nade na uspeh. Skoraj vsak vinogradnik se je, ko je rigolil in gorico prenavljal, zadolžil, da, dosti jih je zadolženih čez ušesa in so kot kaplja na veji; umevno je toraj, da večina vinogradnikov nestrpnno pričakuje, da bi gorice že vendar kaj rodile. Nalagajo torej mlademu trsju, kolikor se da, a si s tem le škodijo sami sebi, ker tak trs slabi, in slab trs ne more kljubovati raznim nezdodam in boleznim. Gorice takih vinogradnikov so navadno polne plesnobe in peronospore, in kmet tarna in jadikuje, da je vse zastonj, da vse žvepljanje in kuhanje nič ne izda, a kriva je le nespamet in nevednost.

I.

Še predno reguliš, dobro premisli, kaka je dotična lega, ali vzhodna, ali južna, ali zahodna, ali pa mogoče celo senčna — severna; premisli pa tudi in povprašaj za svet izkušene vinogradnike, katere sorte trs bi bil najprimernejši za dotično lego. — Nikar ne začni reguliti zelo nizko, pusti nižji, spodnji del gorice raje v travišče, kot da bi regulil in trsje zasadil, ker ta denar in trud ni le zavržen in zastonj, temveč imaš pozneje, ko taki nizki deli gorice ne uspevajo, le jezo in zopetne stroške ter celo

zgubiš kaj lahko veselje do gorice, in vse delo je zastonj, ker baš nizko ležeče gorice peronospora in plesnoba najhujje napadeta, pa tudi pozni pomladanski mrzaz naredi v takih goricah dostikrat veliko škodo.

Kar sem povedal sedaj o nizkih legah, velja tudi o mnogih vzhodnih in zahodnih (jutranjih in večernih) legah, posebno pa o severnih (senčnih), čeprav ne leže nizko, temveč mogoče celo visoko.

Da je nizka in neprimerna lega gorice kriva raznih neuspehov, uvidi lahko vsak količkaj razumen vinogradnik, ki količkaj opazuje gorice svojih bližnjih in daljnih mejašev; a če prepotuje več krajev, uvidi to in še marsikaj drugega. (Dalje prihodajta.)

Bela vrana. Lausko pomlad se je izvažila na visokem, debelem borovcu, v gaju posestnika Krištana na Ponikvi ob j. ž. v okolici Hotunje, v gnezdu med mladiči sive vrane „bela vrana“. Res redka prikazen! Naravoslovec Franc Erjavec, c. k. profesor, opomni pri opisu sive vrane, da se med sivimi vranami prav redko nahajajo tudi popolnoma „bele vrane“. Omenjena „bela vrana“ je bila res popolnoma bleščeče bela. Močni vranji kljun in s perjem porasčeni nogi, je bilo vse belo, a očesi rdeči. Ko se je izgodbjala, priletela je večkrat v družbi sivih vran na polje in travnike v obližje hotunjskih vaščanov na pašo. Vaščani, stari in mladi, so z začudenjem ogledovali belo žival. Pri tej priliki so ljudje tudi zapazili, da belo vrano sive vrane preganjajo, kljujejo in se nad njo derejo; le ena siva vrana, ta je bila gotovo njena mati, jo je vedno spremljala, pitala in ljubkovala; pred drugimi pa nikjer ni bila varna. Enkrat so belo vrano sive vrane v okolico Ostrožno prignale; tamkaj se je „bela reva“ skrila v opaž Mulejevega svinjaka za podstrešjem.

Komaj pa so zagledale domače kure skritega belega „ptujca“, nastal je krik in vik med perotnino, petelin pa je takoj pregnal „belega pritepenca“ iz zavetja.

Od binkošti do začetka oktobra t. l. se je vzdrževala ta bela vrana večinoma v svojem rojstvenem okolišu, vedno na severozahodni strani železniške proge v obližju sivih sorodnic. Neko nedeljo zjutraj (7. 10. 1906?) pa je zgrabil na hotunjskem polju veliki jastreb se pasočo „bela vrana“, nesel jo je proti Sv. Primožu na hribček Koblek v Praunzajsov gozd, kamor so ga s krikom in kljuvanjem spremljale sive vrane. Čez nekaj dni pozneje so našli ljudje v tem gozdu perje bele vrane med grmovjem raztrošeno. G. profesor Ivan Koprivnik je pridejal k mojemu opisu bele vrane sledeča važna poročila: Belci (albinos) pri sesavcih in ptičih (tudi med ljudmi so belci) so vedno kaj redkega in nenavadnega. Najčesče se še nahajajo pri kuncih. Sam sem opazoval (razen belih kuncev) bele veverice, bele hudournike, bele lastovke in bele vrabce, bele vrane pa še nisem videl, pač pa sem čital, da se nahajajo tudi pri vranah belci; saj pravimo, ako hočemo imenovati nenavadnega človeka, ki se prav redko nahaja, to je „bela vrana“.

Belcem manjka ono barvilo, ki daje barvo koži, lasem, oziroma dlaki in perju in pa kožni žilnici v očesu, zato imajo vsi belci rdeče oči, ker se vidijo v koži žilnici rdeče krvne žilice. Belci so zelo občutljivi za svetlobo in slabo vidijo. Sorodniki in bližnji sorodniki jih sovražijo in preganjajo (pri kuncih tega nisem opazoval), ker jim je belec nenavadno in čudno bitje. Vašo belo vrano je pograbil kragulj (ali jastreb?), ker jo je imel za goloba.

Ponikva ob juž. žel.

Josip Dobnik.

Drevesca z visokimi debli sadimo v razdalji 8 do 10 m. Od meje naj bodo vsaj 3 metre oddaljena.

V pregorki kleti začne krompir močno kaliti. Zato treba odpreti na takih kletih okna, da pride vanje mrzel zrak. Zaradi uživanja krompirja, ki kali, dostikrat prašiči na spomlad zbolijo. Kali imajo v sebi nevaren strup, takozvani solanin, ki je jako škodljiv.

Razne novosti.

Pouk o zdravju v šoli. V vojvodini Majnigen na Nemškem se bode vsled odredbe ministra prosvete v višjih razredih ljudskih in višjih šol pončevalo učence o čistosti in negovanju kože, zob itd. in obenem se bode razlagala učencem škodljivost tobaka in alkohola (opojnih pijač). V stvari bodo šli na roko šolski zdravniki.

Rudarji na svetu. Nad polovico vseh rudarjev na svetu je bilo leta 1904. zaposlenih s pridobivanjem premoga. Na Angleškem je kopalo premog 833.000 mož. v Zdr. državah 594.000. v Nemčiji 543.000. Na Francoskem je bilo v premogovnikih samo 171.000 delavcev. v mali Belgiji pa 138.000. v Avstriji 119.000. v Indiji skoraj 93.000. Omenjenega leta so na vsej zemlji izkopali 886 milijard tonelov premoga, ki je bil vreden okoli 6000 milijonov kron.

105 letna žena se je naveličala moža. Pred sodišče v Kansasu je prišla 105 letna Marta Mund ter zahtevala zakonsko ločitev od svojega 98 letnega moža, ki jo je pred dvema leti zapustil ter začel lahkoživo in potratno živeti. Starica je rekla: „Mojega moža starost ni naučila pameti. Lahko misljen je in ne mara več zame. Jaz pa sem mu do današnjega dne ostala zvesta, a sedaj bi tudi jaz rada dobila nazaj svojo svobodo, da si ne mislim več možiti.“ Sodišče je upoštevalo njene razloge ter jo ločilo od njenega „nezvestega“ moža.

Majhna pomota. Danska kraljica je nekoč obiskala dansko naselbino na polotoku, neki uradnik pa se je potrudil jej pokazati vse znamenitosti. Kraljica se je zahvaljevala spremljevalcu, in ko je izvedela, da ima družino, ga je vprašala, koliko ima otrok. Danska beseda otroci se glasi zelo slično besedi „ovca“ po narečju otočanov; mož sam pa tudi ni dosti razumel danski in si mislil, da ga je kraljica vprašala za ovce in je odgovoril: „Dvesto, veličanstvo!“ — „Dvesto?“ je rekla razočarana kraljica. „Kako vam je mogoče tako veliko število preživeti?“ — „To je prav lahko, veličanstvo“, je rekel mož prijazen se smeje, „poleti jih požinem na pašo, pozimi jih pa večino zakoljem.“

Lužiški Srbi, najmanjši slovanski narod, zadnji ostanek polabskih Slovanov v sredi morja nemškega prebivalstva, so si po dolgem žilavem boju in delu za obrambo maternega jezika in svoje narodnosti v Budišmu (Bautzen) na Saksoskem postavili svoj „Srbski dom“. Dandanes je ta dom, zgrajen že leta 1904, dostojno središče društvenega in narodnega življenja lužiških Srbov. V njem imajo svoj narodni muzej, bogato knjižnico, dvorano za slavnosti in gledališke igre, tiskarno in upravo „Matice Srbske“, koja izdaja knjige, kakor pri nas n. pr. družba sv. Mohorja. Stavba tega doma z zemljiščem vred je stala 356.000 mark, to je okoli 400.000 kron. Mali in siromašni narod lužiških Srbov šteje komaj 100.000 duš.

Zabranjute mladini kaditi! Neki zdravnik je preiskal 37 učencev in starosti 9—14 let, ki so se navadili kaditi. Nasledki kajenja so bili pri 27 učencih jako žalostni: trpeli so na slabi prebavi, bitja srca, njihov razum je mnogo izgubil, bili so nagnjeni pitju alkoholnih (opojnih) pijač in njih krvni obtok je bil nepravilen; 12 učencem je mnogokrat tekla kri iz nosa, 20 ni moglo redno spati, eden je postal jetičen.

Konec metle. V velikih mestih ne pometajo več. Prah odstranjujejo s posebnimi napravami, ki vsesavajo prah v se. Novi način za snaženje prahu je vsekako boljši za zdravstveno stanje, ker gospodinje pometajo mnogokrat s suho metlo, kar okuži zrak v stanovanju.

Umor pred 42 leti. V Dubrovniku (mesto v Dalmaciji) je starica Jelena Kolendič na smrtni postelji priznala, da je pred 42 leti s svojim ljubimcem, nekim vojakom, ubila, oropala in v hiši zakopala svojega gospodarja, kleparja Tamino.

Narod, ki ima živega boga. Pleme Sajotov živi v severnem delu Mongolije. Njihova dežela je se svetu skoraj popolnoma neznana, ker jo ločijo gore, preko katerih ni cest. Do leta 1903. še menda sploh ni bil noben Evropejec v tej državi. Šele leta 1903. je prišel v to deželo francoski inženir Chalou (beri: Šalon). Sajoti se preživljajo največ z živinorejo ter so sploh še nomadi in lovci. Hranijo se s čajem, maslom, mlekom in mesom. Obledo izdelujejo iz ovčje kože. Dasi pripadajo budistični veri, imajo vendar nekako posebno vero ter častijo žive bogove. Njihov sedanji bog se imenuje Gigion ter stoluje v Džalu. Povprečno dobi na dan do pet tisoč rubljev, ki mu jih žrtvujejo verniki v denarju in blagu.

Grozna nesreča se je pripetila v St. Johanu v Elzaciji. V rudniku so se užgali plini in se razpočili s strahovitim treskom. V jami je bilo kakih 250 oseb, ki so vse podsute. Izvlekli so dozda okoli 180 mrtvecev.

Vlake za pijance so vpeljali na Angleškem, kjer je pijancem iz znanih vzrokov prepovedana vožnja v navadnih vlakih. Ti posebni vlaki so običajni po velikih pojedinah in slavnostih. Pijancem je zagotovljen izstop na pravi postaji.

Kmečki sinovi iz Srbije se podajo v kratkem v velikem številu na Češko, kjer bodo pri raznih uzornih čeških kmetovalcih se učili umnega kmetovanja, da bodo potem doma mogli povzdigniti kmetijstvo. Češki listi pišejo: „Naši kmetovalci v naprej obetajo in jamčijo, da bodo za njih (srbske kmečke sinove) skrbeli kakor za svoje sinove in brate, in zato upamo, da bodo se počutili pri nas kakor v svoji domovini.“

Ubojgljivi mornar. Peter Smith, po poklicu mornar, je prišel domov na dopust ter se v veselju družbi tako napil, da so se zibala tla pod njegovimi nogami. Mislil je, da je na morju. Zagleda brzojavni drog ob cesti in misleč, da je to jambor, spleza nanj, kolikor hitro so mu dopuščale pijane moči. Priplezavši na vrh, je začel prepevati vesele mornarske pesmi. Velikanska množica ljudi se je zbrala krog droga ter se veselila mornarjevih pesmi, nekateri so se pa tudi bali zanj, da pade ter se ubije. Prišla sta dva redarja ter sta mu velela, naj pride dol, a on se jima je le posmehoval. Zdaj pride nekemu prebrisanemu gledalcu na misel povelje, ki ga imajo na morju. Žaklič z močnim glasom: „Mornarji na krov!“ Pijani mornar takoj zapusti svoj sedež ter se spusti po drogu dol, kjer so ga čakali z razprostrtimi rokami veseli gledalci.

Nove knjige.

Cvetje slovenskega pesništva. Zbral dr. Fran Ilešič. Izdala Matica Hrvatska. Česar smo si že dolgo želeli, imeti v lepi knjigi zbrane najlepše cvetke slovenskega pesništva, to nam je podal zdaj g. Ilešič. Pravzaprav ne nam, temveč bratom Hrvatom, vendar bo vsak izobražen Slovenec rad posegel po tej knjigi, ki jo letos podaja Matica Hrvatska svojim članom takorekoč zastoj. Kdor pa ni član, dobi jo vezano za 70 kr. iz knjigarne Bogoljub Šoban, Zagreb, Gunduličeva ul. 19.

Poziv!

Konjiško učiteljsko društvo je pri zborovanju dne 3. t. m. sklenilo postaviti nagrobni spomenik nekdanjemu zaslužnemu nadučitelju čadramskemu, Bogomiru Malenšku in učitelju Ferdinandu Velki-ju. Prvi, ki je služboval dolgih 36 let v Čadramu in odgojil vso sedanjo odraslo generacijo čadramskega šolskega okoliša, nima vobče nobenega spomenika, gomilo učitelja Velkija pa zaznamuje napol strohnel lesen hriž z zarjavim pločnatim listom, ki nosi ime pokojnikovo.

Kako odličan šolnik je bil pokojni Malenšek, spričujejo spodnje vrstice iz glavnega poročila o delovanju „konjiškega učiteljskega društva“ za leto 1898./99., ki slovijo:

„Dne 5. marca (leta 1899. namreč) je preminul dragi nam tovariš Bogomir Malenšek, nadučitelj čadramski. Bil je učitelj skozi in skozi, uzor pravega tovariša in zvest ud našega društva od časa, ko se je le-to ustanovilo, pa do svoje smrti. Nekaj dni pred svojo smrtjo je bil še dekoriran s srebrnim zaslužnim križcem s krono in s častno svetinjo za 40letno zvesto službovanje. Mislili smo to redko odlikovanje praznovati z njim na slovesen način; veselil se je tega učiteljskega praznika še dalj časa poprej odlikovanec sam, veselili smo se ga tudi mi, a zaman. Prišli smo pač v prijazni Čadram, a ne k veselici, ampak zbrali smo se okoli krste blagega nam tovariša, da ga spremimo k večnemu počitku.“

Ako vidimo gomilo moža, o katerem piše kronika tako in ki je žrtvoval vse svoje moči v blagor mladine, brez najskromnejšega spomenika med blestečimi spomeniki zasebnikov, mora se nam pač krčiti srce.

Rad tega se obrača podpisani v imenu „konjiškega učiteljskega društva“, ki mu je poverilo nabiranje doneskov za skupni spomenik omenjenima tovarišema, z uljudno prošnjo do tovarišev, prijateljev in znancev pokojnih kolegov ter do prijateljev šole in učiteljstva sploh, da blagovolijo pomagati s prostovoljnimi prispevki uresničiti označeni društveni sklep.

Vsi, tudi najmanjši darovi bodo se objavili v „Učiteljskem tovarišu“, „Domovini“ in „Narodnem listu“.

Tovariši! S tem, da postavimo pokojnima tovarišema dostojni spomenik, čislamo svoj stan in sami sebe!

V Čadramu, p. Oplotnica, 13. jan. 1907.

Anton Brumen, nadučitelj.

Društvene vesti.

Slovensko delavsko podporno društvo v Celju priredi v petek dne 1. februarja t. l. v društvenih prostorih zabavni večer. Vse prijatelje delavstva se vabi. Preskrbljeno je tudi za ples. Vstop imajo po pravilih samo člani.

Domača zabava s plesom priredi se v nedeljo, dne 3. svečana t. l. v prostorih „Skalne kleti“ pri Celju. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 40 vinarjev. — Svira ciganska godba. Za obilen obisk se najvljudneje prosi.

Učiteljsku, ki pride dne 2. februarja t. l. v Gradec je sklenilo prirediti tuk. slov. tel. društvo „Sokol“ družabni večer v prostorih „Zum wilden Mann“ (Jakominigasse 3.). Začetek ob 8. uri zvečer.

Brežice. V soboto dne 2. februarja priredi „Brežiški Sokol“ običajni sijajni sokolski ples. Vabila se ravnokar razpošiljajo. Priprave se vrše velike. Okrasbo priskrbi g. dvorni tapetar B-k iz Belgrada. Hodniki in stopnice k dvorani spremene se v čarobno razsvetljeni cvetni vrt. Dvorana, ki je že sama ob sebi zelo okusna, se okraši s sokolsko zastavo, z doprsnim kipom Tyrša in sokolskimi emblemi. Dame dobé krasne spomine pri blagajni. Priznana dobri gostilničar g. Koštomaj bo skrbel za dobro pijačo in izborno kuhinjo.

Ker je vstop le vabljanim dovoljen, prosi odbor, da se oni, ki pomotoma niso prejeli vabila, prijavijo zanj društvenemu odboru. Sokolski ples v Brežicah je največja predpustna prireditev v slovenskem Posavju. Nudi občinstvu še razun tega pred plesom lep koncert polnoštevne vojaške godbe iz Zagreba pod osebnim vodstvom g. polkovnega kapelnika.

Stroški društva za prireditev takega večera sozelo veliki ter prosi odbor, da se slavno občinstvo z mnogim obiskom odzove njegovemu povabilu.

Podružnica sv. Cirila in Metoda na Vranskem priredi v korist družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani veselico v nedeljo, dne 3. februarja t. l. ob 3. uri popoldne v salonu g. Brinovca na Vranskem.

Izkaz darov „Savinskemu Sokolu“. G. Peter Majdič je daroval našemu Sokolu dve ročki kot dobitek za srečolov, katerega je pa „ribič“ podaril zopet Sokolu. Pri poročilu o zadnji slavnosti je zahvala za ročke pomotoma izostala, zato se pa sedaj tem presrečneje zahvaljujemo, nadejaje so darovali: g. Ante Stiglic, Radomirje K 2.—, g. J. Wudler, nadučitelj, Ljubno K 130, br. Fr. Holovar, Mozirje K 410, br. Pevec nabral med mozirskimi Sokoli K 5.—, Puščice: v gostilni g. Šarba K 8.—, ge. Trobej K 7.— v Gornjem gradu in v gostilni g. Petka na Ljubnem K 453. Vsem darovalcem kakor nabiralcem sokolska hvala. Na zdar!

Učiteljsko društvo za pljuški okraj ima svoj redni zbor v četrtek, dne 7. februarja 1907 1/2.11. uri dopoldne v okoliški šoli po istem vspredu, ki je bil določen za dan 3. januarja t. l., ko se občni zbor ni mogel vršiti zaradi prepiche udeležbe, ki pa je imela svoj upravičen vzrok v skrajno neugodnem vremenu.

Slovenska čitalnica v Mariboru priredi ples v soboto, dne 2. svečana 1907 v mali dvorani Narodnega doma. Začetek ob 8. uri zvečer.

Slavnim pevkam in pevcem v Mariboru! Po vsej slovenski zemlji odmeva spomin našega millega pevca Simona Gregorčiča. Tudi mi ob severni slovenski meji hočemo slavnostno in dostojno proslavljati ime svojega velikega pesnika, Slovenski rojaki! Združimo vse svoje moči za veliko Gregorčičevo slavnost! Odbor „Slovenske Čitalnice“ je že začel z obsežnimi pripravami, ki že zdaj obetajo najsijajnejšo slavnost. Na Gregorčičevem večeru nastopimo tudi z dostojnim mešanim zborom, kakoršnega še Maribor ni videl. Saj nas je slovenskih pevk in pevcev nad 100 samo v Mariboru in v najbližji okolici. Vodstvo pevskega zbora je prevzel priznani najboljši strokovnjak, čigar ime nam je že porok najboljših uspehov. Edin njegov pogoj je, da se sl. pevke in pevci vztrajno vdeležujete vaj, ki bodo po enkrat na teden. Ponavljamo iskreno prošnjo do sl. pevk in pevcev pa do udov „Bralnega in pevskega društva Maribor“: Prite, pomagajte, da bo Gregorčičeva slavnost dostojna velikega pesnika Simona Gregorčiča!

Maribor, dne 25. prosinca 1907.

Odbor „Slov. Čitalnice“.

Društvo „Naprej“ v Gradcu priredi zabavni večer s petjem in plesom v petek, dne 1. februarja t. l. v dvorani restauracije „Zum wilden Mann“, Jakominigasse št. 3. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za osebo 60 vin.

Slovenskemu akad. društvu „Adrija“ v Pragi je poklonil praški mestni svet 200 K podpore. Pozdravljamo ta čin praškega mestnega sveta, ki je s tem na lep, primeren način dokazal našo vzajemnost.

V slovenskem akad. društvu „Adrija“ v Pragi deluje prav pridno „manjšinski odsek“, ki proučava podrobno narodno delo med Čehi in Poljaki — posebno na nemškem Poznanj-kem. Skušaj si pa pridobiti podatkov tudi o obrambnem delu med drugimi narodi. V kratkem izda knjižico, ki se bo v prvi vrsti ozirala na šolsko vprašanje in primerjalno delo šolskih družb med drugimi narodi in našo „Družbo sv. Cirila in Metoda“. Opozorjamo že danes na to knjižico, ki bo podala gotovo mnogo dobrih nasvetov.

Odgovor „Slovincu“ z dne 15. t. m.

Povedalo se mi je, da me je „Slovenec“ v tej številki napadel zaradi mojega govora povodom nastopa g. dr. Korosca dne 13. t. m. v Petrovčah. Poskrbel sem si dotično številko „Slovenca“ in našel tam sledeče o moji osebi: „V Petrovčah je bilo vse mirno, le pristaš liberalne stranke Fridrich je deklamiral že v četrti svoj iz „Slovenskega Gospodarja“ sestavljen govor, kateremu je še pridedal lep nauk, da slovenski uredniki iz krščanske ljubezni ne bi smeli nikogar napadati. G. Fridrich že mora imeti kaj vesti, da se tako boji časnikov.“

„Slovenec“ poročevalec se jezi, da sem si vsled vsestranske želje soobčanov dovolil govoriti in da sem dr. Korosca povedal resnico. Značilno za pisanje časnikov je, da napadajo vsakega človeka, kateri se nesebično poteguje za napredek ljudstva, in ravno v tem slučaju je „Slovenec“ poročevalec dokazal resničnost moje dne 13. t. m. izrečene trditve. — Sicer me znani dopisnik „Slovenca“ s svojim napadom in laganjem ne bo oškodoval, kajti vsakemu, kateri mene pozna, je dobro znano, da sem veren katoličan in ponosen na to, da sem katoliški veri zvest in udan. Laž je, da sem svoj govor iz „Slovenskega Gospodarja“ sestavil.

Ni mi treba iskati pouka v gospodarskih in drugih zadevah pri „Slovenskem Gospodarju“ (katerega sploh nikdar ne čitam!), oziroma pri njegovem duševnem očetu. Vsled izobrazbe pridobljene v trdnopolnem poklicu kot kmetovalec, v občevarstvu delujočim ljudstvom in odličnimi strokovnjaki moje stroke in pri mojem večletnem delovanju v raznih javnih zastopih sem si menda že dovolj skušnje nabral, da lahko brez pomoči „Slov. Gospodarja“ tako v kmetijskih kakor v drugih zadevah samostojno nastopam. Zakaj pa g. dr. Korošec kot državni poslanec V. kurije ni mogel na shodu „deklamirati“ o teh važnih zadevah, o katerih sem jaz govoril? Iz obzirnosti do g. dr. Korošca nisem javno imenoval časnikov, o katerih sem trdil, da ne pišejo v smislu krščanske ljubezni, dobro vedo, da je mene g. dr. Korošec dobro razumel. „Slovenec“ poročevalce pa je to mojo obzirnost zlorabil in trdil, da se sploh časnikov bojim (!); dajem mu torej tem potom na znanje, da se nobenega časnika na celem svetu ne bojim, tudi tistih ne, kateri pošene, značajne moze v imenu krščanske ljubezni napadajo.

„Slovenec“ opazko, „da moram že kaj imeti na vesti“ pa moram kot ničvedno, obrekovalno agitacijsko sredstvo dotičnega gospoda zoper mene z zaničevanjem zavrniti ter bi želel, če bi dotični „poročevalec“ imel tako čisto vest, kakor je imam jaz. Čelo vrsto let delujem nesebično za blagor domovine in za napredek ljudstva in prav odkritosrečno me je veselilo, da sem za svoj govor dne 13. t. m. žel od vseh strani, posebno pa od soobčanov priznanje in zahvalo.

„Častitemu ggsrodu poročevalcu“ „Slovenca“ pa svetujem, naj se v bodočnosti raje briga za vesšno izpolnjevanje svojih idealnih stanovskih dolžnosti in naj pusti pošene ljudi v miru.

V „Slovenca“ z dne 24. t. m. prodaja neki „gospod“, na katerega kaže naše ljudstvo že davno s prstom, v drugič svojo „omiko“ in kaže svoje krščansko ljubezen s tem, da mene na prav podli način napada in sicer zato, ker se potegujem za pravico našega pošenega ljudstva. Bilo bi pod mojo častjo, da bi se s takim človekom bavil. Zakaj pa ne ne podpišete Vaših budalosti s polnim imenom? Kaj ne, ker bi se Vam v tem slučaju javno pritisnilo na čelo znamenje obrekovalca, lažnjivca in bujskača? Vi delate Vašemu vzvišenemu stanu še dalje časa sramoto. Vaša mera je že davno polna in kmalo pride čas, ko se bode z Vami obračunilo!

Fridrich.

Poskusite in priporočite
≡ izdelke ≡
Vydrove tovarne hranil
v Pragi VIII. Cenovnik zastoj.

Proda se hiša v neposredni bližini Celja, ob državni cesti, z gostilno in mesarijo. — K hiši spada več stavbenih prostorov. — Zanesljivim kupcem poda natančnejše podatke uredništvo.

Konjske oprave

3 pare, (jedna popolnoma nova) za težek vlak, 1 par za lahek vlak, proda po ceni

HINKO DOBNIK
v Zrečah pri Konjicah.

18 1

Važno

za ženske in neveste, katerim nanznanjam, da so ravno došle nove pošiljave volnenega blaga za nevestne in modernih štofov in kamgarna za ženske obleke kakor tudi najnovejše v svilnatih robcih ter različnih vencev in šopkov. — Nadalje imam vedno veliko zalogo odev lastni izdelek, platno za rjuhe, ovilj, za žimnice gradl za pernice in glavnice, preproge in garniture za postelje in mize.

Točna in strogo solidna postrežba

„Pri Ljubljančanu“
R. Stermecki & Celje

zalagatelj c. kr. držav. uradnikov

Manufakturna in modna trgovina

Na debelo in drobno.

V hiši slovenske posojilnice.

Slovenske knjige, katere ste prebrali in ki Vam ležijo doma, žrtvujte jih ljudskim knjižnicam

„Prosvete“

ter vpošljite v Celje na naslov: med. vet. I. Lešničar, Graben 3. Denarne prispevke na naslov: Kand. fil. Iv. Prekoršek, Prekorje pošta Celje. Imena darovalcev objavimo.

Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami, prodaja c. kr. šolskih knjig in igralnih kart

Zvezna trgovina

Celje, Rotovška ulica št. 2

priporoča

kancelijski, konceptni, pisarni, dokumentni, ministrski, ovitni in barvani papir.

svinčniki peresa peresniki radirke kamenčki tablice gobice črnilo

Trgovske knjige v vseh velikostih črtane z eno ali dvema kolonama, v papir, platno, gradl, ali pol usnje vezane.

Odjemalne knjižice po raznih cenah.

Največja zaloga vseh tiskovin

za občinske urade krajne šolske svote, učiteljsvo, župnijske urade, okrajne zastope, užitniške zastope, hranilnice, posojilnice, odvetnika, notarje in privatnike.

Častna zaloga šol. zvezkov in risank.

Papirnate vreče vseh velikosti po originalnih tovarniških cenah

Štambilje pečatniki, vignete, (Siegelmarken) za urade in privatnike izvršujejo se v najkrajšem času.

Dopisnice umetne, pokrajinske in s cveticami od najpreprostejše do najfinije.

Albumi za slike, dopisnice in poezije. (2) 4

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Ceniki za tiskovine in pisarniške potrebščine so brezplačno na razpolago.

Trgovci in preprodajalci imajo izjemne cene.

Priznano dobro blago. Solidna in točna postrežba.

Kupim les

vsake vrste po navadnih cenah, plačilo takoj.

Vinko Kukovec

stavbni in tesarski mojster v Celju.

30 3-1

Pismene ponudbe na moj tu navedeni naslov. — Osebnost se vpraša na Ljubljanski cesti poleg Narodnega doma ali na mojem skladišču na Lavi pri Lanovžu.

Različne tehtnice.

Izdelujem nove ter popravljam tudi stare, bodisi decimalke, premostne ali sploh vsake vrste tehtnice.

Štedilna ognjišča,

vsakovrstna, velika in najfinejša, kakor tudi mala in preprosta, izdelujem sam. Za ista prevzamem tudi nabavo pečnic, kakor tudi zidarska dela z jamstvom dobrega izvršila. — Štedilna ognjišča imam vedno v zalogi; po poslani meri se ista hitro izvrše.

Vsakovrstne vodovode,

bodisi iz studencev, vodnjakov ali hidravlični vidri, odkoder se voda lahko poljubno napelje bodisi v kuhinje, pralnice, dvorišča, hleve ali vrtove.

Prevzamem popolno

napravo kopališč,

najsibodo gorka, mrzla ali parna kopališča, bodisi za zasebnike, zavode, občine itd. — Izvršujem vsa konstrukcijska dela, kakor mostiče, železne cvetličnjake, verande, stopnjice, ravne ali okrogle.

Vsakovrstne železne ograje

za prodajalne in skladišča ali pokopališča. — Popolnoma železna okna, primerna za vsako stavbo, osobito za tovarne, skladišča ali hleve, napeljavno strelodvodov itd.

Sploh izvršujem vsa stavbinska in umetniška v mojo stroko spadajoča dela po tovarniških cenah. = Svoji k svojim!

(3) 4

Priporočam se za obilno naročbo

IVAN REBEK

stavbeni in umetni ključničar
Celje, Poljske ulice 14.